

San Marcos

Juan Mā'kpaxīni'

Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28

1 Huā'mā' xatze tachihuīn
tū māsu'yucan ixpālacata
Jesucristo tī ī'Ska'ta' Dios.

²Chā'tin profeta tzo'knulh chī
Dios huanilh ī'Ska'ta'. Chuntza'
huanli:

Cakexpa'tti.

Quit na'icmaca'n quilacscujni'
milacatin tī napūlani'yān
hui'x ē tī nacāxtlahua mintej.

³Nā profeta Isaías tzo'knulh
chuntza':

A'ntza' jā cā'tzaya'nca ti'ya't,
nakexmatcan chā'tin tī palha'
chihuīna'n ē nahuan:

“Cacāxtlahua'tit tej ixpālacata
mimā'lh Māpa'ksini'.

Camālakstu'nctit tej.”

Chuntza' tzo'knulh Isaías.

⁴Tzamā' mākentaxtūca a'cxni'

Juan tī ixmā'kpaxīni'n ixtasu'yu nac
cā'tzaya'nca ti'ya't. Ixa'kchihuīna'n
ē iccāhuani tachi'xcuui't:

—Calilipuhuantit ixpālacata
mincuentaca'n. Cacāmakxtektit
ē nacātamātza'nkēna'ni'yān ē
ca'a'kpaxtit.

⁵Tachi'xcuui't xalanī'n
calhāxcuui'lh nac estado Judea

ē xalanī'n nac cā'lacchicni'
Jerusalén, ixlipō'ktuca'n tamilh
takexmata tū huanli Juan.

A'cxni' takelhtasu'yuni'lh Dios
ixcuentaca'n, Juan cāmā'kpaxīlh
chā'tunu' nac ka'tla' xcān jā
huanican Jordán.

⁶Juan ixlhakā'nī't lu'xu' tū
ixlicāxtlahuacani't ixchi'xit camello
ē ixlichī'can ko'xka' ixuani't. Ixua'
xtu'qui' ē xaxcān ta'xcāt xala' nac
cā'qui'huī'n. ⁷Ixa'kchihuīna'n ē
ixcāhuani tachi'xcuui't:

—Ā'listān namin ā'chā'tin tī
ā'chulā' xaka'tla' ē jā quit. Quit
jāla icmālakchā'nī chī xla'. Quit
jā mini'ni' nūn na'icxcutni'
ixlikechī'can ixcaclhi'. ⁸Quit
iccālimā'kpaxīni'ta'n xcān; xla'
nacāmacamini'yān Espiritu Santo.

Jesús a'kpaxli

Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22

⁹Tzamā' quilhtamacuj Jesús
taxtulh nac cā'lacchicni' Nazaret
xala' estado Galilea ē lakmilh
Juan jā ixmā'kpaxīni'mā'lh. Juan
mā'kpaxīlh Jesús nac ka'tla' xcān
jā huanican Jordán. ¹⁰A'cxni'
Jesús tacutli nac xcān, xamaktin
laktzi'lh chī talaqui'lh nac
a'kapūn ē mincha' Espiritu Santo ē

ixtasu'yu hua'chi tantzasnān a'cxni' ixuyjmā'chi. Chilh na ixa'kpūn Jesús. ¹¹Kexmatca a'ktin tachihuīn nac a'kapūn ē huanli:

—Hui'x quiSka'ta' ē icpāxqui'yān. Hui'x quimaxqui'ya' tapāxuhuān —huanli.

Skāhui'ni' ixlilaktzi'ncu'tun Jesús

Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13

¹²Palaj tunca Espíritu Santo macā'lh Jesús nac cā'tzaya'nca ti'ya't. ¹³Ixui'lh a'ntza' nac cā'tzaya'nca ti'ya't tu'pu'xam quilhtamacuj. A'ntza' skāhui'ni' ti huanican Satanás, xla' ixputza chī Jesús jā ixkexmatni'lh Dios. Nā a'ntza' ixa'nan animalh tū ixtahua'nan. Ixángeles Dios ixtamaktaka'lh mā'nal h Jesús.

Jesús tzuculh a'kchihuina'n nac estado Galilea

Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15

¹⁴A'cxni' ixchī'cani't Juan, Jesús a'lh nac Galilea ē ixli'a'kchihuina'n xatze tachihuīn tū ixla' Dios.

¹⁵Ixuan:

—Chilhtza' quilhtamacuj tū lilhcāna'ncani't ē talacatzuna'jimā'lh tza' a'cxni' nalaktzi'ncan ixlicāna' Dios māpa'ksini'n. Calilipuhuantit ixpālacata tū jā tze tū tlahuani'ta'ntit ē calakpali'tit mintalacapāstacni'ca'n. Ca'a'ka'l'tit xatze tachihuīn tū Dios māca'tzinini'ni't.

Jesús cālacsacli kelhatā'ti' chi'panani'n squi'ti'

Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11

¹⁶A'cxni' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān

tū huanican Lago Galilea, xla' cālaktzi'lh Simón ē ixtā'tin Andrés. Ixtamojōmā'nal h nac xcān ixpūtayanca'n tū pūchi'pacan squi'ti'. Xlaca'n chi'panani'n squi'ti' ixtahuani't. ¹⁷Jesús cāhuanilh:

—Caquilātā'a'uj ē

na'iccāmāsu'yuni'yān chī nacālīmā'a'ka'l'ni'yā'tit tachi'xcuhi't ixtachihuīn Dios.

¹⁸Palaj tunca tamakxteklī ixpūtayanca'n ē tatā'a'lh Jesús.

¹⁹A'cxni' Jesús a'lh lacapunchuna'l, cālaktzi'lh Jacobo ē Juan ixcamana' Zebedeo. Xlaca'n ixtahui'lāna'lh nac pūtacutnu' ē ixtalacachi'mā'nal h ixpūtayanca'n. ²⁰Palaj tunca Jesús cāmāta'satinini'lh ē xlaca'n ta'a'kxtekui'lil h ixtāta'ca'n Zebedeo ē i'scujnu'ni'n nac pūtacutnu' ē ta'a'lh tastālani'lh Jesús.

Chā'tin chi'xcu' ti ixka'lhī jā tzeyā ū'ni'

Lc. 4:31-37

²¹Ta'a'lh nac cā'lacchicni' Capernaum. A'cxni' a'cchā'lh quilhtamacuj tū pūjaxcan, palaj tunca Jesús tanūlh na ixtemploca'n israelitas ē cāmāsu'yuni'lh tachi'xcuhi't. ²²Ixtali'a'cni' chī ixcāmāsu'yuni'mā'lh ixpālacata ixcāmāsu'yuni'mā'lh hua'chi chā'tin ti ka'lhī līmāpa'ksin ē jā chuntza' chī tamāsu'yu xamākelhtahua'kē'ni'ni'n līmāpa'ksin. ²³Palaj tunca tanūlh nac templo chā'tin chi'xcu' ti ixka'lhī jā tzeyā ū'ni'. Xla' ta'salh ē huanli:

²⁴—Jesús xala' nac Nazaret, ¿tū ixpālacata quilalakmiuj quina'n?

¿Ē ta'ni'ta' naquilāmālakspūtūyāuj?
Quit iclakapasān. Hui'x ixla' Dios ē
Xatasicua'lanātlahua hui'x.

²⁵ Jesús lacaquilhnilh jā tzeza ū'ni'
ē huanilh:

—iCaquilhca'csla'! iCamakxtekti
huā'mā' chi'xcu'!

²⁶ Chi'xcu' taxla'juani'lh ē jā tzeza
ū'ni' palha' ta'salh ē taxtuni'lh.

²⁷ Ixlipō'ktuca'n talī'a'cnilh ē
talākelhasqui'nilh:

—¿Tūchu huā'mā' tū

quincāmāsu'yuni'mā'n quina'n?

Xasāsti' huā'mā'. Huā'mā' chi'xcu'
līchihuīna'n līmāpa'ksīn. Hasta jā
tzeza ū'nī'n takexmatni' a'cxni' xla'
cāmāpa'ksī.

²⁸ Palaj tunca ta'a'kahuankō'lh
calhāxcuahuālh nac estado Galilea
ixpālacata tū tlhualh Jesús.

Jesús mātzeyilh ixpuhuiti' Simón Pedro

Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39

²⁹ A'cxni' Jesús taxtulh na
ixtemploca'n israelitas, palaj
tunca a'lh ē tanūlh na ixchicca'n
Simón ē Andrés. Tatā'a'lh Jacobo
ē Juan. ³⁰ Ixpuhuiti' Simón
ixmacscutlamā'lh ē ixmā'lh. Palaj
māca'tzīnica Jesús. ³¹ Xla' a'lh ē
macachi'palh ē mā'kaqui'lh ē palaj
tunca tapānūni'lh chī ixmacscutla.
Palaj tunca puscāt cāmāhuī'lh.

Jesús cāmātzeyilh lhūhua' ta'jatatlani'n

Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41

³² Kōtanūtzā' a'cxni'
ixtā'cnūmā'lhtza' chī'chini',
cālīmini'ca Jesús ixlīpō'ktuca'n tī
ixtata'jatatlā ē tī ixtaka'lhī jā tzeza
ū'nī'n. ³³ Ixlīpō'ktuca'n xalanī'n

cā'lacchicni' tatakēstokli na
ixtanquilhtin chic. ³⁴ Cāmātzeyilh
lhūhua' tī ixtata'jatatlā chu
catūxcuahuālh ta'jatāt ixtaka'lhī
chā'tunu'. Cāmāxtuni'lh lhūhua'
jā tzeza ū'nī'n. Jā cāmāxtekli
natachihuīna'n jā tzeza ū'nī'n
ixpālacata jā ixlacasqui'n xla'ca'n
ixtahualh tīchu xla'.

Jesús a'kchihuīna'nli nac estado Galilea

Lc. 4:42-44

³⁵ Ixlīlakalī tzi'saj Jesús tāqui'lh ē
taxtulh ē a'lh lacatīn jā jā tī ixui'lh.
A'ntza' orarlīlh. ³⁶ Simón a'lh putza
ē ā'makapitzīn tatā'a'lh. ³⁷ A'cxni'
tamaclalh Jesús, tahuanihl:
—Ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuui't
taputzayān.

³⁸ Xla' cāhuanihl:
—Ca'a'uj nac ā'makapitzīn
cā'lacchicni' tū tahuil'āna'lh
lacatzuna'j ē quit a'ntza'
na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios.
Ū'tza' icliminī't.

³⁹ Calhāxcuahuālh nac estado
Galilea ixmāsu'yu na ixtemploca'n
israelitas ē cāmāxtulh jā tzeza
ū'nī'n.

Jesús mātzeyilh chā'tin tī ixmasni'mā'lh ixquīnit

Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16

⁴⁰ Lakchā'lh Jesús chā'tin chi'xcu'
tī ixka'lhī ta'jatāt tū māmasī
quinqūnitca'n tū huanican
lepra. Xla' tatzokostani'lh Jesús ē
squi'ni'lh:

—Palh hui'x lacasqui'na', tzē
naquīmātzeyi'ya'.

⁴¹ Jesús lakalhu'manli ē stu'ncli
ixmacan ē xa'malh ē huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n.
Catzeya'nti.

⁴²A'cxni' huanilh huā'mā',
tapānūni'lh ixta'jatāt ē tzeyanli.

⁴³A'cxni' Jesús macā'lh, lacatejtin
huanilh:

⁴⁴—Catamaktaka'lhti ē jā
tihua'ni'ya' nūn chā'tin. Xmān
calakpi pālej ē camāsu'yuni'
mimacni'. Xla' nalaktzi'n palh
tzeyani'ta'tza'. Namālacnūni'ya'
chuntza' chī māpa'ksini'lh Moisés
ixpālacata tī ixmakxtekni'ttza'
tzamā' taljatāt. Chuntza' nataca'tzi
tachi'xcuhui't tzeyani'ta'tza'.

⁴⁵Xla' palaj tunca taxtulh ē
tzuculh cāhuanitā'kchoko lilhūhua'
ē cāhuanilh tū ixa'kspulani't.
Chuntza' Jesús jātza' la ixtanū
nac cā'lacchicni' na ixlacatīnca'n
tachi'xcuhui't ixpālacata jā
ixlacasqui'n ixtatakēstokli. Chuntza'
xmān tachokolh na ixquilhtūn
cā'lacchicni'. Tachi'xcuhui't xalanī'n
calhāxcuhuālh ixtalaka'n.

**Jesús mātzeyilh chā'tin tī
i'xcahui'huanani't**

Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26

2 Ixlilātma'j Jesús taspi'tli ē
tanūpālh nac Capernaum.
Tachi'xcuhui't takexmatli
ixui'lh nac chic. ²Palaj tunca
lilhūhua' talaktakēstokli hasta
jātza' ixtatanūkō' ixpūchakān
chic. Nā tatzumalh tanquilhtin.
Ixcāmāsu'yuni' ixtachihuīn Dios.

³Talakmilh ā'makapitzin ē na
ixlacpu'na'i'tātca'n kelhatā'ti'
chi'xcuhui'n ixtapūlimimā'nalh
talajni'. Nac talajni' ixmā'lh chā'tin
ta'jatatlani' tī i'xcahui'huanani't.

⁴Jāla talakchā'lh Jesús ixpālacata

lhūhua' tachi'xcuhui't ixlitzuma
chic. Tapūtahua'ca'lh escalera
ixa'kstīn chic ē ta'a'kstixuakli chic
ixlaktza Jesús.

A'cxni' tzej tamālaqui'lh,
talichi'lh lasu talajni' ē tapūmānūlh
tal'jatatlani'. ⁵A'cxni' Jesús laktzi'lh
chī ixta'a'ka'i'ni' ixlitli'hui'qui, xla'
huanilh tal'jatatlani':

—Quinka'hua'cha,
icmātza'nkēna'ni'kō'yān mincuenta.

⁶Ixtakexmatui'lāna'lh ā'makapitzin
xamākelhtahua'kē'ni'ni'n
līmāpa'ksin ē tapuhuanli
ixa'cstuca'n: ⁷“¿Tū ixpālacata
chihuīna'n chuntza' huā'mā'
chi'xcu'? Xla' mālakchā'ni'mā'lh
Dios chī chihuīna'nli. Nūn chā'tin
tzē naquincāmātza'nkēna'ni'yān
quincuentaca'n, xmān Dios.”

⁸Palaj tunca Jesús
ixlīmān ca'tzilh chī xlaca'n
ixtapuhuamā'nalh ē cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata puhua'nā'tit
chuntza' na milistacna'ca'n?

⁹Icuanilhtza' tal'jatatlani':

“Icmātza'nkēna'ni'kō'yān
mincuenta.” Jā tū tasu'yu masqui
mātza'nkēna'ni'catza'. Palh
xa'icuanilh: “Catā'kaqui' ē casmi'li'
mimpūtama' ē catlā'hua'nti”, chuntza'
ixlitasu'yulh palh ixlicāna' tzeyanli.
¹⁰Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n.
Chuhua'j na'iccālīmāsu'yuni'yān
chī icka'lhī līmāpa'ksin huā'tzā'
nac cā'quilhtamacuj ē tzē
na'iccāmātza'nkēna'ni' ixcuentaca'n
tachi'xcuhui't.

Palaj tunca Jesús huanilh chi'xcu'
tī i'xcahui'huanani't:

¹¹—Icuaniyān, catā'kaqui' ē
casmī'li' mimpūtama' ē capit na
minchic.

¹²Xamaktin tā'kaqui'lh na ixlacatinca'n ixlipō'ktuca'n tī ixtahui'lāna'lh ē sacli xipūtama' ē taxtulh. Ū'tza' talilī'a'cnilh ixlipō'ktuca'n ē tamakapāxuihl Dios ē tahuanlı: —Jā maktin laktzi'nī'tauj tū laktzi'uj chuhualj.

Leví tzuculh stālani' Jesús

Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32

¹³Palaj tunca Jesús a'mpālh na ixquilhtūn mar. Ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't talaka'lh ē ixcāmāsu'yuni'. ¹⁴A'cxni' Jesús ixa'mā'lh, tētaxtulh jā ixmātā'jini'ncan lixokot ē laktzi'lh Leví ixka'hua'cha Alfeo. Jesús huanilh:

—Caquistā'la'ni'.

Xla' tāyalh ē stālani'lh.

¹⁵Milh a'ktin quilhtamacuj a'cxni' Jesús ixa'yamā'lh na ixchic Leví. Tachā'lh lhūhua' mātā'jini'ni'n lixokot ē ā'makapitzin tī ixcālakkama'ncan. Xlaca'n ixcātā'huā'yamā'lh Jesús ē i'scujnu'ni'n. Lhūhua' tī ixtastālani'. ¹⁶A'cxni' xamākelhtahua'kē'ni'ni'n līmāpa'ksin ē fariseos talaktzi'lh ixcātā'huā'yan mātā'jini'ni'n ē ā'makapitzin tī ixcālakkama'ncan, tahuanihl i'scujnu'ni'n Jesús:

—¿Tū ixpālacata cātā'huā'yan Jesús mātā'jini'ni'n ē tī jā tze ya chī'xcuhui'n?

¹⁷A'cxni' Jesús kexmatli huā'mā' tachihuin, cāhuanilh:

—Xlaca'n tī jā tata'jatatla jā tamaclacasqui'n doctor. Xmān tī tata'jatatla tamaclacasqui'n. Quit jā icmilh iccāputza tī tapuhuan xlaca'n lactze. Icmilh iccāputza

tachi'xcuhui't tī taca'tzi jā tze xlaca'n.

Kelhasqui'nica Jesús ixpālacata chī jā tihuā'yan

Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39

¹⁸I'scujnu'ni'n Juan ē fariseos makatunu' ixtalihui'lī jā ixtahuā'yan. Makapitzin chī'xcuhui'n talakmilh Jesús ē tahuanihl:

—I'scujnu'ni'n Juan ē nā i'scujnu'ni'n fariseos makatunu' talihui'lī jā tahuā'yan. ¿Tū ixpālacata miscujnu'ni'n pō'ktu quilhtamacuj tahuā'yan?

¹⁹Jesús cāhuanilh:

—Xlaca'n tī cā'invitarlicani't jā tamakaxtokmā'ca, ¿ē natalihui'lī jā catitahuā'yan? Lihuan cātā'lahui'lhcus squi'nīni', natahuā'yan ixamigos. ²⁰Namin a'ktin quilhtamacuj a'cxni' nalē'ncan squi'nīni'. A'cxni' namin tzamā' quilhtamacuj, jā catitahuā'yalh ixamigos ixpālacata natalipuhuan. (A'cxni' Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlichihuina'mā'ca ixlē'cstu.)

Jesús cāhuanipālh:

²¹—Huā'mā' tū quit icmāsu'yu, ū'tza' xasāsti'. Palh catihuā'lh namākentaxtū ē nā mākentaxtūcū'tun ixtahui'latca'n mixū'nāpapna'ca'n, xla' nala hua'chi chā'tin tī nasita xasāsti' lu'xu' nalilactza'pa' xamasni'. Xasāsti' lu'xu' nata'a'ktimī ē nastanca xamasni' ē a'ntza' jā taxtī'tli ā'chulā' ka'tla' nala. ²²Xaxcān uva tū jāna'j xcu'ta, jā tī chā'tin catipūmojōlh xamasni' ixko'xka' purecu'. Palh chuntza'

ixtlahuaca, napanka ko'xka' a'cxni' naxcu'tan xaxcān uva. Namojōcan xasāsti' nac ko'xka'. A'cxni' naxcu'tan, jā catipankli. Chuntza' jā pāxcat catilalh ko'xka' ē jā catitaxtuni'lh xaxcān uva — cāhuanilh Jesús.

Quilhtamacuj tū pūjaxcan ta'i'lh tza'ktza' scujnu'ni'n

Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5

²³A'ktin quilhtamacuj tū ixpūjaxcan, Jesús ixcātā'tētaxtumā'lh i'scujnu'ni'n nac a'ktin cā'tacuxtu. Xlaca'n tatzuculh ta'i' pātin pātu' tza'ktza'. ²⁴Palaj tunca tahuanilh Jesús fariseos:

—Cala'ktzi'. Miscujnu'ni'n tascujmā'nalh ē chuhua'j quilhtamacuj tū pūjaxcan. Chuntza' jā mākentaxtū ixlimāpa'ksin Moisés.

²⁵Jesús cākelhtilh:

—¿Ē jā likelhtahua'kanī'ta'ntit tū tlahualh David a'ktin quilhtamacuj? Xla' ē tī ixtatā'a'mā'nalh ixtatzi'n nca ē cāspu'tni'lh lihua'. ²⁶Tanūlh na ixchic Dios a'cxni' Abiatar xapuxcu' pālej ixuanī't ē hua'lh pāntzīn tū ixmālacnūcanī't Dios. Jā mini'ni' ixua'lh huā'mā' pāntzīn ixpālacata xmān pālejni' tzē natahua'. Nā David cāmaxqui'lh chi'xcuhui'n tī ixtatā'a'mā'nalh.

²⁷Nā Jesús cāhuanilh:

—Dios tlahualh quilhtamacuj tū pūjaxcan ixpālacataca'n tachi'xcuhui't ē jā tlahualh tachi'xcuhui't ixpālacata quilhtamacuj tū pūjaxcan. ²⁸Chuntza' quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n ē tzē na'icmāpa'ksī tū natlahuacan a'cxni' quilhtamacuj tū pūjaxcan.

Chā'tin chi'xcu' ixmacascācni't

Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11

3 Jesús tanūpālh na ixtemploca'n israelitas. Ixui'lh a'ntza' chā'tin chi'xcu' tī ixmacascācni't. ²Tachi'xcuhui't ixtamaktaka'lh mā'nalh Jesús palh namātzeyini'n tzamā' quilhtamacuj tū pūjaxcan ixpālacata ixtalimālacsu'yucutun. ³Jesús huanilh chi'xcu' tī ixmacascācni't: —Cata't ē catāya' na quilacpu'na'i'tātca'n.

⁴Cāhuanilh tachi'xcuhui't: —¿Tū ā'chulā' mini'ni' tlahuacan quilhtamacuj tū pūjaxcan? ¿Ē na'ictlahua tū tze o tū jā tze? ¿Ē mini'ni' na'icmakapūtaxtū chi'xcu' o na'icmaknī?

Xlaca'n ca'cs ixtahui'lāna'lh. ⁵Jesús cālaktzi'lh ixlīpō'ktuca'n tī ixtalitamacsti'li'ni't. Ixsitzi'yālh ē nā ixlīlīpuhuayālh chī jā ixtalalaku'man ta'jatatlani' ē huanilh chi'xcu':

—Castu'ncti mimacan.

A'cxni' stu'ncti ixmacan, tzetza' ixuanī't. ⁶Palaj tunca fariseos tataxtulh ē tatā'chihuina'nli ixchi'xcuhui'n Herodes chī natalimācni Jesús.

Jesús māsu'yulh na ixquilhtūn lago

⁷Jesús a'lh na ixquilhtūn lago ē i'scujnu'ni'n tatā'a'lh. Lhūhua' tachi'xcuhui't xalanī'n nac estado Galilea tastālani'lh Jesús. A'cxni' takexmatli pō'ktu tū tlahualh Jesús, talakmilh nā xlaca'n xalanī'n nac estado Judea. ⁸Xalanī'n nac Jerusalén ē xalanī'n nac Idumea talakmilh Jesús. Xlaca'n xalanī'n

ixtuntacut nac xcān Jordán ē xalani'n lacatzuna'j cā'lacchicni' Tiro ē Sidón nā talakmilh. Lhūhua' tachi'xcuhui't talakmilh Jesús a'cxni' takexmatti tū tlahualh. ⁹Cāhuanilh i'scujnu'nī'n catacāxui'lilh a'ktin barco jā natojō ē chuntza' lhūhua' tachi'xcuhui't jāla catitatancli. ¹⁰Lhūhua' ixcāmātzeyī'n tē pō'ktu tī ixtata'jatatla ixtalaktalacatzuna'jī ē ixtalālacxquitimā'nal. Ixtaxa'macu'tun Jesús. ¹¹A'cxni' xlaca'n tī ixtaka'llhī jā tzeya ū'nī' talaktzi'lh Jesús, xlaca'n tatatzokostani'lh ē palha' tahuanli: —Hui'x i'Ska'ta' Dios. ¹²Xla' cāmāpa'ksilh ē cāhuanilh jā ixtahuanli tichu xla'.

Jesús cālacsacli kelhacāujtu' i'scujnu'nī'n

Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16

¹³Jesús a'lh nac sipej ē cāta'sani'lh tī cālacasqui'nli ē talakmilh. ¹⁴Cālacsacli kelhacāujtu' tī natatā'latā'kchoko ē nacāmācā'n natamāsu'yu ixtachihuīn Dios. ¹⁵Nā xlaca'n cāmāxqui'ca limāpa'ksīn natamātzeyī ta'jatatlani'n ē natamāxtu jā tzeya ū'nī'n. ¹⁶Tzamā' kelhacāujtu': Simón tī hui'līni'ca ixtacuhuīni' Pedro, ¹⁷ē nā Jacobo ē Juan ixtā'tin tī ixka'hua'chan Zebedeo ixtahuanī't ē xlaca'n cāhui'līni'ca ixtacuhuīni' Boanerges tū huanicu'tun hua'chi jilini'. ¹⁸Nā Andrés ē Felipe ē Bartolomé ē Mateo ē Tomás ē Jacobo ixka'hua'cha Alfeo ē Tadeo ē Simón. Huā'mā' Simón ixtapa'ksīni' partido cananistas. ¹⁹Ē Judas Iscariote, xla' tī ā'listān macāmāstā'lh Jesús.

Huancan Jesús ixliscuja ixlītlī'hui'qui skāhui'ni'

Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10

Jesús a'lh na ixchic. ²⁰Tatakēstokpālh lhūhua' tachi'xcuhui't hasta jāla ixtahuā'yan Jesús ē i'scujnu'nī'n. ²¹A'cxni' ixtalakapasni'n taca'tzilh huā'mā', xlaca'n talakmilh natachi'pa ixpālacata ixtahuan xla' hua'chi chuyani' ixlila. ²²Xamākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksīn tī ixtamini'ta'ncha' nac Jerusalén ixtahuan: —Beelzebú, tī xapuxcu' jā tzeya ū'nī'n, xla' tanūni'nī't Jesús. Ū'tza' cālīmāxtu jā tzeya ū'nī'n. ²³Jesús cāta'sani'lh ē cāhuanilh tū lica'tzīni'can: —¿Chī nalīmāxtucan Skāhui'ni' palh ū'tza' tī tanūma'lh? ²⁴Palh māpa'ksīni'nī'n tatapitzi ē talātucsa, jā catitātāyani'lh. ²⁵Palh tampūtin familia tatapitzi ē natalātucsa, jā catitātāyani'lh. ²⁶¿Chī Skāhui'ni' nalīmāxtu ixtā'skāhui'ni' palh chu ū'tza' tī māpa'ksīmā'lh? Palh Skāhui'ni' natapitzi, jāla catitāyani'lh; tzē nalakspu'ta. ²⁷Jā tī chā'tin catitanūlh naka'lhāna'n na ixchic chā'tin tī tli'hui'qui palh jā pūla nachī'can ixtēcu' chic. A'cxni' chī'hui'licani'ttza', a'cxni' tzētza' namakka'lhāna'ncan. ²⁸Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān: Tzē namātza'nkēna'ni'can ixlīpō'ktu ixcentaca'n tachi'xcuhui't ē catūxcuahuālh jā tze tū tahuan. ²⁹Palh catihuālh ixuanli jā tze tū tlahua Espīritu Santo, xla' jāla catimātza'nkēna'ni'ca. Xla' naka'lhī ixcenta pō'ktu quilhtamacuj.

³⁰Jesús huanli huā'mā' ixpālacata ixtahuan: "Xla' ka'lhī jā tzeza ū'ni'."

Ixtzī' ē ixtā'timīn Jesús

Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21

³¹Ā'listān tachā'lh ixtzī' ē ixtā'timīn Jesús. Tatāyalh nac kēpūn ē māta'satinīni'nca xla'.

³²Tachi'xcuhui't ixtalītasti'li'nī't ē tahuanihl:

—Tayāna'lh mintzī' nac kēpūn ē mintā'timīn ē tatā'chihuīna'ncu'tunān.

³³Xla' cākelhtilh:

—¿Ē ca'tziyā'tit tichu iccālaktzī'n hua'chi quintzī' ē quintā'timīn?

³⁴Ixcālaktzī'nkō' ixlīpō'ktuca'n tī ixtahui'lāna'lh ē ixtalītasti'li'nī't ē cāhuanilh:

—Tzamā' ū'tunu'n quintzī' ē quintā'timīn. ³⁵Ixlīpō'ktuca'n tī natatlahua tū lacasqui'n Dios, ū'tunu'n quintzī' ē quintā'timīn.

Cha'nāna'

Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8

4 Palaj tunca Jesús tzucupālh māsuyū na ixquilhtūn mar. Talaktakēstokli lhūhua' tachi'xcuhui't ē ū'tza' litojōlh a'ktin nac barco. Tahuī'lh nac barco tū ixui'lh na ixkelhni' xcān. Ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't tatachokolh na ixquilhtūn xcān. ²Lhūhua' ixcālīmāsuyuni'mā'lh tū lica'tzīni'can. A'cxni' ixcāmāsuyuni'mā'lh, cāhuanilh:

³—Cakexpa'ttit. Ixui'lh chā'tin cha'nāna' ē taxtulh nacha'n ixliha'nat. ⁴A'cxni' ixmakahuanīmā'lh liha'nat, makapitzin tayujli nac tej. Tamilh spūni'n ē tasacua'lh. ⁵Ā'makapitzin

tayujli nac cā'chihuixni' jā jā pūlh mā'n ti'ya't. Palaj pu'nli huā'mā' liha'nat ixpālacata jā pūlh mā'n ti'ya't. ⁶A'cxni' chi'chini'lh, scācli xapa'lhma' ixpālacata jāla tā'cnūlh ixtankēxē'k ē xnekli. ⁷Ā'makapitzin liha'nat huampala tayujli nac cā'lhtucū'n ē lhtucu' tastacli ē tamā'ktzi'lh ē jā tū tahua'ca'lh. ⁸Ā'makapitzin liha'nat tayujli jā tze ti'ya't ē pu'nli ē stacli ē māstā'lh ixtahua'ca't. Makapitzin liha'nat tamāstā'lh pu'xamacāuj ē ā'makapitzin tamāstā'lh tu'tumpu'xam ē ā'makapitzin tamāstā'lh a'ktin cientu.

⁹Jesús cāhuanilh:

—Palh kexpa'tni'ta'ntit, cuenta catlahua'tit.

Jesús māsuyulh tū lica'tzīni'can

Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10

¹⁰A'cxni' ixta'a'nī'ttza' lhūhua' tachi'xcuhui't, xmān tatachokolh Jesús ē kelhacāujtu' ē ā'makapitzin huampala. Kelhacāujtu' takelhasqui'nilh ixpālacata tū lica'tzīni'can. ¹¹Jesús cāhuanilh: —Dios cāmāsuyuni'ta'n hui'xina'n tū tatzē'kni't ixpālacata chī nala ixlīmāpa'ksin Dios. Ā'makapitzin iccālītachihuīna'n xmān chi natalica'tzīni'n. ¹²Chuntza' masqui takexmatli, jā catitaca'tzīlh ē masqui talaktzī'n, tasuyū hua'chi jā talacahuāna'n. Ū'tza' jā catitalilakpalilh ixtalacapāstacni'ca'n ē jā caticāmātza'nkēna'ni'ca ixcuentaca'n.

Tū huanicu'tun tū lica'tzīni'can

Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15

¹³Jesús cāhuanilh:

—Palh jā kexpa'tā'tit huā'mā'
tū lica'tzīni'can, jā catica'tzī'tit
ixlipō'ktu ā'makapitzin.

¹⁴Cha'nāna' cha'nli ixtachihuīn
Dios. ¹⁵A'ntza' jā yujli līcha'nat nac
tej, ū'tza' hua'chi tachi'xcuhui't tī
takexmatali ē palaj milh skāhui'ni' ē
cāmāpātza'nkēnilh tū ixtasca'tnī't.

¹⁶Nā chuntza' jā yujli līcha'nat
nac cā'chihuixni', ū'tza' hua'chi
tī takexmata ixtachihuīn Dios ē
talakatī. ¹⁷Hua'chi līcha'nat tū jā
ixka'lhī pūlh mā'n ixtankēx'kca'n jā
tāyani'lh, chuntza' xla'ca'n jā makās
tatāyani'. A'cxni' tapātī catūhuālh o
a'cxni' cāputzastālani'can ixpālacata
tū ta'a'ka'i'lh, jātza' talakatī ē
tamakxteku'tun ixtachihuīn Dios.

¹⁸Jā yujli līcha'nat nac cā'lhtucū'n,
ū'tza' hua'chi xla'ca'n tī takexmata
tachihuīn ē sca'ta. ¹⁹Masqui tasca'tli,
talacapāstaca chī natalihuā'yan
ē chī lacricujnu' natalihuan. Nā
talacasqui'n lhūhua' catūhuālh.
Ixlipō'ktu huā'mā' cāmāmakchuyī
ē jā cāmāxteka natalacapāstaca
tū takexmatali. Jātza' tatasu'yu palh
ta'a'ka'i'. Chuntza' tzamā' hua'chi
lhtucu' tū tamā'ktzī'lh līcha'nat.

²⁰Jā yujli līcha'nat nac tze ti'ya't,
ū'tza' hua'chi xla'ca'n tī takexmata
tachihuīn ē tasca'ta ē tzej tatasu'yu
palh ta'a'ka'i'. Ixlipō'ktuca'n taka'lhī tū
nalīmakapāxui Dios. Xla'ca'n hua'chi
līcha'nat tū māstā'lh pu'xamacāj
ē makapitzin ā'chulā' taca'tzī
tamakapāxui Dios. Xla'ca'n hua'chi
līcha'nat tū māstā'lh tu'tumpu'xam o
a'ktin cientu ixtahua'ca't.

Chī lītaxtu hua'chi pūcās

Lc. 8:16-18

²¹Jesús cāhuanilh:

—Jā tī chā'tin limin pūcās ē
nalīmakchahua catūhuālh o nahui'li
na ixtampin tama'. Hui'lican
a'ktin nac mesa o a'ktin nac cajón.
²²Pō'ktu tū tatzē'knī't chuhua'j,
pō'ktu namāsu'yukō'can. Tū
tatzē'knī'tcus, ū'tza' naca'tzīkō'can.
²³Palh kexpa'tnī'ta'ntit, cuenta
catlahua'tit.

²⁴Chuntza' cāhuanilh Jesús:
—Cuenta catlahua'tit tū
kexpa'tā'tit. Palh nalīhui'li'yā'tit
nasca'tā'tit, Dios nacāmaktāyāyān
ē ā'chulā' nasca'tā'tit. ²⁵Tī cuenta
tlahua ixtachihuīn Dios, ā'chulā'
nasca'ta. Tī jā cuenta tlahua,
napātza'nkākō' tū kexmatnī't.

Chī lītaxtu hua'chi līcha'nat ē chī listaca

²⁶Jesús huanli:
—Chī Dios māpa'ksini'nkō', ū'tza'
hua'chi a'cxni' chā'tin chi'xcu'
nacha'n līcha'nat nac ti'ya't. ²⁷Xla'
nalhtata tzi'sa ē natā'kaqui' tzi'saj.
Līcha'nat napu'n ē nastaca ē xla'
jā ca'tzī chī lipu'nli ē chī listacli.
²⁸Ti'ya't ixlimān makapu'nli;
pūla tasu'yu xapa'lhma' ē
palaj tunca xaxihui't ē ā'listān
tza'ktza'n. ²⁹A'cxni' scāclitza' ē
cuxi'tza' nahuan, palaj tunca i'can
ixpālacata chilhtza' quilhtamacuj tū
napū'i'can.

Chī lītaxtu hua'chi xalīcha'nat mostaza

Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19

³⁰Jesús huanli:
—¿Chī huan ixlimāpa'ksin
Dios? ¿Chī nalīmasu'yuyāyū chī
natalhūhua'n xla'ca'n tī Dios
cāmāpa'ksi? ³¹Natalhūhua'n

hua'chi a'ktin xalīcha'nat tū huanican mostaza. Huā'mā' xalīcha'nat ā'chulā' xamactzina'j ē jā ixlīpō'ktuca'n ā'makapitzīn līcha'nat tū cha'ncan. ³²A'cxni' cha'ncani'ttza', ē nastaca, ka'tla' nahuan ē lhūhua' ixpekeni'n naka'lhī. Chuntza' spūni'n tzē natatlahua ixmāsekca'n jā skē'knin.

Jesús māsu'yulh tū līca'tzīni'can

Mt. 13:34-35

³³Chuntza' lhūhua' ixcālīmāsu'yuni' tū līca'tzīni'can ē līlacatzucu cāmāsu'yuni'lh chuntza' chī tzē natalīscā'ta. ³⁴Xmān tū līca'tzīni'can ixcālītā'chihuīna'n tachi'xcu'huī't. A'cxni' ixlīmānca'n xla' ē i'scujnu'nī'n, tzej ixcālīmāsu'yuni' ixlīpō'ktu.

Jesús cāmāca'cslīlh ū'ni' ē mar

Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25

³⁵Kōtanūtza' ixuani't tzamā' quilhtamacuj ē Jesús cāhuanilh i'scujnu'nī'n:

—Ca'a'uj ixtuntacut nac xcān.

³⁶Jesús ixui'lhcus nac barco, ē chuntza' talilē'lh nac barco ē cāmakxtekli lhūhua' tachi'xcu'huī't. Ā'makapitzīn barco nā tatā'a'lh ixtuntacut nac xcān. ³⁷A'cxni' ixtatacutmā'nalh, palha' tzuculh ū'nun. Mar sno'kli barco ē ixlītatzumamā'lh xcān. ³⁸Jesús xtum ixmā'lh nac barco ē i'lhataamā'lh ē ixa'ktzi'mā'lh a'ktin ixa'ktzi'. Tamālakahuanilh ē tahuanih:

—Mākelhtahua'kē'ni', tā'cnūmā'nauj ē hui'x jā cuenta tlahua'ya'.

³⁹Jesús tā'kaquī'lh ē lacaquilhnīlh ū'ni' ē huanilh mar:

—Caca'csla'.

Ca'cslalh ū'ni' ē ca'cs tahuī'lh mar.

⁴⁰Jesús cāhuanilh i'scujnu'nī'n:

—¿Tū ixpālacata jicua'nā'tit? Jā quilālīpāhuanāuj.

⁴¹Talī'a'cnīlh ē talāhuanilh chā'tunu' xla'ca'n:

—¿Tichūyā chi'xcu' huā'mā'?

Hasta tzē cāmāpa'ksi ū'ni' ē mar ē takexmatni'.

Chi'xcu' xala' nac Gadara tī

ixcāka'lhī jā tzeya ū'ni'n

Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39

5 Tachā'lh xlaca'n ixtuntacut mar nac a'ktin ti'ya't jā huanican Gadara. ²A'cxni' Jesús tacutli nac barco, palaj tunca laktalacatzuna'jīlh chā'tin chi'xcu' tī taxtulh na ixpu'nan pūtā'cnūn. Ixka'lhī jā tzeya ū'ni'. ³Xla' ixlahuī'lh nac lhu'cu' jā ixcāmā'cnūcāni't nīni'n. Jā tī chā'tin tzē ixchi' ē masqui ixlichī'can cadenas. ⁴Maklhūhua' ixtūpīxchī'cani't ē ixmacatūpīxchī'cani't līcā'n ē cadenas ē xla' lacpu'xli cadenas ē lacstīn tlahualh līcā'n ē jā tī chā'tin tzē i'skāhuī'. ⁵Cā'tzi'sni' ē cā'cu'huīni' jā ixui'lh lhu'cu' ē na ixlacapūn sipej pō'ktu quilhtamacuj ixta'satā'kchoko ē ixlītakāhuī'can chihuix. ⁶Makatcus ixmimā'cha' Jesús a'cxni' chi'xcu' laktzi'lh ē laktu'jnulh ē lakachi'xcu'huī'lh. ⁷Tā'chihuīna'nli palha' ē huanli: —¿Tū ixpālacata ta'na' hui'x jā icui'lh, Jesús? Hui'x i'Ska'ta' Dios xaka'tla'. ¿Ē mimaca'tzi tū

ictlahuamā'lh? Icsqui'ni'yān jā naquintimakapātinīna'.

⁸Chuntza' i'squi'ni'mā'ca Jesús ixpālacata xla' ixuanini't jā tzeyā ū'nī':

—Cataxtuni' tzamā' chi'xcu'.

⁹Jesús kelhasqui'nīlh:

—¿Chī huanica'na'?

Xla' kelhtīlh:

—Quihuanican Legión ixpālacata quīna'n lhūhua'.

¹⁰Ixtasqui'ni'mā'nalh Jesús jā cacāmacā'lh makat. ¹¹Lhūhua' pa'xni'n ixtahuā'yamā'nalh lacatzuna'j a'ntza' na ixlacapūn sipej. ¹²Jā tzeyā ū'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:

—Caquilāmacamini'uj lhūhua' pa'xni'n ē tzē na'ictanūpalayāuj na ixpūlacni'ca'n tzamā' pa'xni'n.

¹³Palaj tunca cāmakxtekli natatanū. Jā tzeyā ū'nī'n tataxtuni'kō'lh chi'xcu' ē tapūlactojōlh ixpūlacni'ca'n pa'xni'n. Xlaca'n tatu'jnulh ta'a'lh lacatampān ē tatojōcha' nac xcān ē tajicsua'kō'lh. Chī a'ktu' mil pa'xni'n ixtahuani't.

¹⁴Chi'xcuhui't tī ixtamaktaka'lh mā'nalh pa'xni'n ē tatzā'lal ē tamāca'tzīnīnī'lh nac cā'lacchicni' ē ixquiltūn cā'lacchicni'. ¹⁵A'cxni' ā'makapitzīn tachā'lh jā ixui'lh Jesús, xlaca'n talaktzi'lh chi'xcu' tī jātza' ixcāka'lhī jā tzeyā ū'nī'n. Xla' ca'cs ixui'lh ē ixmālhekē'cani'ttza'. Xlaca'n tajicua'nli. ¹⁶Tī ixtalaktzi'ni't tahuani'lh tū ixa'kspulani't chi'xcu' tī ixcāka'lhīnī't jā tzeyā ū'nī'n ē nā tū ixcā'a'kspulani't pa'xni'n. ¹⁷Palaj tunca tatzuculh tasqui'ni' Jesús nataxtu a'ntza'.

¹⁸A'cxni' Jesús ixtojōmā'lh nac barco, milh chi'xcu' tī ixcāka'lhīnī't jā tzeyā ū'nī'n ē squi'ni'lh camakxtekli natā'a'n. ¹⁹Jesús jā makxtekli natā'a'n ē huanīlh:

—Cataspi'tti na minchic ē nacāhua'ni'kō'ya' mintalakapasni' ē minamigos lhūhua' tū Māpa'ksīni' tlahuani'ni'ta'n ē chī lakalhu'mani'ta'n hui'x.

²⁰Chi'xcu' a'lh ē calhāxcuhuālh jā huanican Decápolis xla' tzuculh līchihuīna'n tū Jesús tlahuani'lh. Ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't talī'a'cnīlh.

Ixtzu'ma'jāt Jairo ē puscāt tī xa'malhxlu'xu' Jesús

Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56

²¹A'cxni' Jesús pūtacutpālh barco ixtuntacut nac xcān, talaktakēstokli lhūhua' tachi'xcuhui't jā xla' ixui'lh lacatzuna'j nac mar. ²²Milh chā'tin xapuxcu' ixtemploca'n israelitas ē ixtacuhuīni' Jairo. A'cxni' laktzi'lh Jesús, tatzokostani'lh. ²³Squi'ni'lh ē huanīlh:

—Quintzu'ma'jāt nīmā'lh tza'. Cata't ē namacaxa'ma'ya'. Natzeyan ē nalatahui'lapala.

²⁴Jesús tā'a'lh. Ixtastālani' lhūhua' tachi'xcuhui't ē ixtalālacxquititēlha. ²⁵Na ixpu'nanca'n ixa'mā'lh chā'tin puscāt tī ixta'jatatla. Ixka'lhītza' a'kcāujtu' cā'ta jāla ixcāsni' ixka'lhni'. ²⁶Lhūhua' doctornu' ixtamakapātinīnī't ē ixmakasputkō'ni'ttza' ixtumīn ē jā tū tū ixmacuani'. Ā'chulā' ixlamā'. ²⁷Ixkexmatni't chī ixtlahua Jesús ē laktalacatzuna'jīlh na ixchakēn na ixpu'nanca'n lhūhua' tachi'xcuhui't ē xa'malhxlu'xu'.

28 Chuntza' tlhualh ixpālacata puhuanli: “Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' ē na'ictzeyan.” 29 Chuntza' palaj tunca tzeyanli. Makca'tzilh na ixmacni' ixtzeyanī'ttza' ixta'jatat. 30 Palaj tunca Jesús u'xcxa'tzilh chī ixlīmātzeyinī't ixlitli'hui'qui. Cālaktalakspi'tli tachi'xcuhū't ē cāhuanilh:

—¿Tichu xa'malh quilu'xu'?

31 Tahuanih i'scujnu'nī'n:

—Laktzi'na' chī lhūhua' tachi'xcuhū't talālaxcquitiyān. Ē hui'x kelhasqui'nī'na': “¿Tichu quixa'malh?”

32 Xla' calhāxcuhuālh

ixlacaputzamā'lh nalaktzi'n tī i'xa'manī't. 33 Puscāt ixca'tzi tū ixa'kspulanī't ē chī ixtzeyanī'ttza' ē xla' ixjicua'n. Īxpipitēlha laka'lh ē tatzokostani'lh Jesús ē huanikō'lh.

34 Xla' huanilh:

—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' ixpālacata a'ka'i'nī'ta'. Lipāxuhua capit. Tzeyanī'ta' minta'jatat.

35 Ixchihuīna'mā'lhcus Jesús a'cxni' tamilh makapitzin xalani'n na ixchic Jairo. Tahuanih Jairo:

—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. ¿Tū ixpālacata māmakchu'yi'ya'cus Mākelhtahua'kē'ni'?

36 Jesús jā cuenta cātlahuani'lh tū ixtahuan. Huanilh xapuxcu' xala' nac templo:

—Jā cajicua'nti, xmān ca'a'ka'i'.

37 Jesús jā makxteklī jā tī chā'tin nastālani', xmān Pedro ē Jacobo ē Juan ixtā'tin Jacobo. 38 Ta'a'lh na ixchic xapuxcu' ixtemploca'n israelitas. A'cxni' tachā'lh, Jesús laktzi'lh lhūhua' tachi'xcuhū't. Ixtacalhuamā'nalh ē ixtata'samā'nalh.

39 Jesús a'cxni' tanūlh, cāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata ta'sayā'tit ē calhua'nā'tit? Tzu'ma'jāt jā nīnī't, xmān lhtatamā'lh.

40 Xmān talilitzi'nli. A'cxni' Jesús cāmāxtukō'lh ixlipō'ktuca'n, cālē'lh ixtāta' tzu'ma'jāt ē ixtzi' ē tī ixtatā'minī't. Tatanūlh jā ixmā'lh tzu'ma'jāt. 41 Macachi'palh tzu'ma'jāt ē huanilh:

—Talita cumi. (Huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: Tzu'ma'jāt, icuaniyān catā'kaqui'.)

42 Palaj tunca tā'kaqui'lh tzu'ma'jāt ē xla' ixlatlā'huan. Xla' ixka'lhī a'kcāujtu' cāta. Tachi'xcuhū't talī'a'cnīlh ē tajicua'nli. 43 Jesús māpa'ksilh jā tī chā'tin ixtamāca'tzinīlh ē cāhuanilh:

—Camāhuī'tit tzu'ma'jāt.

Jesús taspī'tli nac Nazaret

Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30

6 Jesús taxtulh a'ntza' ē taspī'tli na ixcā'lacchicni' jā i'stacnī't ē tastālani'lh i'scujnu'nī'n. 2 A'cxni' chilh quilhtamacuj tū pūjaxcan, tanūlh na ixtemploca'n israelitas ē tzuculh māsū'yu. Lhūhua' tachi'xcuhū't takexmatli ē tali'a'cnīlh ē tahuanih:

—¿Jāchu sca'tli huā'mā' chi'xcu' tū ca'tzi? ¿Tuchūyā talacapāstacni' maxqui'canī't? ¿Chī tzē nacālītlahua tzamā' li'a'cnīn? 3 Ū'tza' huā'mā' xuacna' ē María ixtzi'. Nā xla' ixpuxcu'ca'n Jacobo ē José ē Judas ē Simón. Tahuī'lāna'lh huā'tzā' xanastancunu' puscan.

Ū'tza' talisitzi'lh ē talakmaka'lh Jesús. 4 Xla' cāhuanilh:

—Chā'tin a'kchihuīna' nalakachi'xcuhū'can

calhāxcuhuālh na'a'n. Xmān xalani'n na ixcā'lacchicni' ē ixtalakapasni'n jā talakachi'xcuhui'cu'tun.

⁵A'ntza' na ixcā'lacchicni' Jesús jāla tlhualh li'a'cnin. Xmān cāxa'malh makapitzin tal'jatatlani'n ē cāmātzeyilh. ⁶Jesús li'a'cnilh ixpālacata jā ta'a'ka'i'lh. Ixmāsu'yutēlha nac a'katunu' lacsti'na'j cā'lacchicni'.

**Jesús cāmacā'lh i'scujnu'ni'n
nata'a'kchihuina'n**

Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6

⁷Jesús cātā'talacxtimilh kelhacāujtu' i'scujnu'ni'n ē tzuculh cāmacā'n chā'tu'yūn ē cāmaxqui'lh limāpa'ksin natamāxtu jā tzeya ū'ni'n. ⁸Cāhuanilh:
—Jā tū tili'pinā'tit nac tej, nūn morralh, nūn pāntzīn, nūn tumīn na mimbolsaca'n. Xmān nali'pinā'tit mimpāla'cca'n ē ⁹natatūn'ū'yā'tit mincaclhi'ca'n. Jā tili'pinā'tit pūtu' milu'xu'ca'n, xmān pūtin.

¹⁰Jesús cāhuanipālh:
—Calhāxcuhuālh nac chic jā nachipinā'tit, a'ntza' natachokoyā'tit hasta a'cxni' nataxtuyā'tit nac tzamā' cā'lacchicni'. ¹¹Palh catīxcuhuālh jā cātamānūyān na ixchic ē palh jā takexmatcu'tun tū hua'nā'tit, cataxtutit tzamā' cā'lacchicni'. A'cxni' nataxtuyā'tit, catincxtit mintujanca'n ē nayuja pokxni' na ixlacatampūn mintujanca'n. Chuntza' nalīmāsu'yū'yā'tit xla'ca'n natalē'n cuenta ixpālacata jā takexmatcu'tunli. Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. A'cxni' namin quilhtamacuj a'cxni' Dios

nacāputzāna'nikō', xla'ca'n natapātini'n ixpālacata jā takexmatcu'tunli. Ā'chulā' natapātini'n xla'ca'n ē jā xalani'n nac Sodoma ē Gomorra —cāhuanilh.

¹²Ta'a'lh scujnu'ni'n ē ixtamāsu'yuni' tachi'xcuhui't ixlacasqui'nca natalakpalī ixtalacapāstacni'ca'n. ¹³Tamāxtulh lhūhua' jā tzeya ū'ni'n. Ixcālimūtlahua aceite lhūhua' tal'jatatlani'n ē cāmātzeyilh.

Chī nīlh Juan Mā'kpaxini'

Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9

¹⁴Rey Herodes kexmatli tū ixtlahuamā'lh Jesús ixpālacata lhūhua' tī ixtalichihuina'mā'nalh. Herodes huanli:

—Juan tī ixmā'kpaxini'n lacastālancuana'ni't ixlacpu'na'i'tātcan nīni'n. Ū'tza' lika'lhī litli'hui'qui tū litlahua li'a'cnin.

¹⁵Makapitzin ixtahuan:
—Ū'tza' Elías tī ixa'kchihuina' Dios xalani'n makāstza'.
Ā'makapitzin ixtahuampala:
—Ū'tza' a'kchihuina' chī xalani'n makāstza'.

¹⁶A'cxni' huanica Herodes tū tlhualh Jesús, xla' huanli:
—Ū'tza' Juan tī icmā'a'cchu'cunini'lh. Xla' lacastālancuana'ni't ē taxtulh na ixpu'nan nīni'n.

¹⁷Herodes ū'tza' ixmāpa'ksini't ē ixmāchi'panini'ni't Juan ē ixmāchi'nini'ni't nac pūlāchi'n ixpālacata Herodías tī ixpuscāt Felipe ixuanī't. Huā'mā' Felipe ixtā'tin Herodes. Herodes

ixtā'tahui'la tzamā' puscāt. ¹⁸Juan ixuaninī't Herodes:

—Jā mini'ni' chī tā'tahui'la'ya' ixpuscāt mintā'tin.

¹⁹Ū'tza' Herodías lilalh ixtā'lāquiclhaktzi' Juan ē ixmaknicu'tun. Jāla ixmakni

²⁰ixpālacata Herodes ixjicua'ni' Juan. Ixca'tzi' tzeza chī'xcu' ixuanī't Juan ē lilacatejtin ixlatlā'huan.

Ū'tza' Herodes jā limakxtekli Herodías natlahuani' Juan tū ixtlahuacu'tun. Masqui Herodes

tamakchuyilh ixpālacata tū māsuyulh Juan, ixkexmatcu'tun.

²¹Milh a'ktin quilhtamacuj a'cxni' Herodías tzē tlahualh ixtapāxuhuān. Herodes tlahualh ixcā'tani' a'cxni'

chā'lh ixcā'ta. Cā'invitarlilh nacātā'huā'yan na ixchic

xanapuxcu'nu' ē xamāpa'ksini'ni'n ē generales tī ixtatā'scuja nac estado

Galilea. ²²Ixtzu'ma'jāt Herodías tanūlh ē tlihl ē cāmaka'pāxuihl Herodes ē tī ixcātā'huā'yamā'lh.

Rey Herodes huanilh tzu'ma'jāt:

—Caquisqui'ni' tū lacasqui'na' ē quit na'icmaxqui'yān.

²³Lacatejtin huanilh:

—Ixlicāna' tū icuanin.

Na'icmaxqui'yān tū naquisqui'ni'ya' masqui i'tāt jā quit icmāpa'ksi.

²⁴Tzu'ma'jāt taxtulh ē

kelhasqui'nilh ixtzi':

—¿Tū na'icsqui'ni'?

Xla' huanilh:

—Nasqui'na' ixa'kxāk Juan Mā'kpaxini'.

²⁵Tzu'ma'jāt palaj tunca tanūlh jā ixui'lh rey ē huanli:

—Iclacasqui'n ixa'kxāk Juan

Mā'kpaxini'. Chuhua'j palaj tunca naquimaxqui'ya' a'ktin nac pulātu.

²⁶Ū'tza' lilipuhuanli rey Herodes ixpālacata tū ixmālacnūni'nī't tzu'ma'jāt. Masqui lilipuhuanli, jātza' la lakpalilh ixtachihuīn ixpālacata ixtakexmatni'ttza' tī ixcā'invitarlicani't. ²⁷Palaj tunca rey māpa'ksilh chā'tin mayūlh nalimin ixa'kxāk Juan. Xla' a'lh nac pūlāchi'n ē a'cchu'culh. ²⁸Liminca ixa'kxāk a'ktin nac pulātu ē maxqui'ca tzu'ma'jāt. Tzu'ma'jāt maxqui'lh ixtzi'.

²⁹A'cxni' cāmāca'tzīnica i'scuju'ni'n Juan, xla'ca'n tamilh ē tasacli ixmacni' ē tamā'cnūlh nac a'ktin pūtā'cnūn.

Jesús cāmāhui'lh a'kquitzis mil chī'xcuhui'n

Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14

³⁰A'cxni' apóstoles talaktaspi'tli Jesús, tahuanikō'lh pō'ktu tū ixtatlahuani't ē tū ixtamāsu'yunī't.

³¹Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit xmān hui'xina'n ē caquilātā'miuj jā nūn chā'tin lahui'lh ē najaxāuj macsti'na'j.

Lhūhua' tachi'xcuhui't ixtaquīlakla Jesús ē chuntza' i'scuju'ni'n jāla ixtahuā'yan.

³²Tatojōlh a'ktin nac barco xmān xla'ca'n ē ixta'a'mā'nalh jā jā tī ixa'nancan. ³³Lhūhua' tachi'xcuhui't talaktzi'lh a'cxni' ixta'a'mā'nalh ē talakapasli. Xalani'n ā'lacatunu' cā'lacchicni' catujan tatu'jnulh a'ntza' ē tachā'lh pūla. ³⁴A'cxni' Jesús taxtulh nac barco, cālaktzi'lh lhūhua' tachi'xcuhui't ē cālakalhu'manli ixpālacata tatasu'yulh hua'chi

purecu' tū jā taka'lhī tī nacāmaktaka'lhā. Tzuculh

cāmāsu'yuni' lhūhua' catūhuālh.

³⁵A'cxni' i'smalanka'namā'lhtza',
scujnu'nī'n talakmilh Jesús ē
tahuanihl:

—Kōtanūtzā' ē huā'tzā' jā nac
cā'lacchicni'. ³⁶Cacāmacapi
tachi'xcuui't nata'a'n natatamāhua
ixlihua'ca'n calhāhuālh jā yākō'lh
chic ixpālacata jā taka'lhī tū
natahua'.

³⁷Jesús cākelhtilh:

—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.

Tahuanihl:

—Lhūhua' tachi'xcuui't.

Ixlacasqui'nca makās namakscujcan
ē chuntza' tzē nalitāmāhuacan
pāntzīn tū na'iccāmāhuī'yāuj
xlaca'n.

³⁸Jesús cāhuanihl:

—¿Chī maclā't pāntzīn
ka'lhī'yā'tit? Caquilaktzi'ntit.

Taquilaktzi'lh ē a'cxni' taca'tzīlh,
tahuanihl:

—Macquitzis pāntzīn ē tantu'
sqū'ti'.

³⁹Xla' cāmāpa'ksilh i'scujnu'nī'n:

—Cacāmāpitzitit ē xtum
catatahuī'lh pūlacatunu' nac
cā'seketni'.

⁴⁰Ixui'lh pūlacatunu' jā
tatahuī'lh a'ktin cientu. Nā ixui'lh
ā'makapitzīn pūlacatunu' jā
tatahuī'lh tu'pu'xamacāuj. ⁴¹Jesús
cātayalh macquitzis pāntzīn ē
tantu' sqū'ti' ē talacayāhualh nac
a'kapūn ē maxquī'lh tapāxcatca'tzīn
Dios. Cāche'keni'lh pāntzīn ē
cāmaxquī'lh i'scujnu'nī'n. Xlaca'n
tamāpitzīlh na ixpu'nanca'n
tachi'xcuui't. Nā cāmāpitzini'lh
tantu' sqū'ti' ixlipō'ktuca'n.

⁴²Tahua'lh ixlipō'ktuca'n ē
taka'sli. ⁴³A'cxni' tahuā'yankō'lh,

scujnu'nī'n tasacli xalacpitzun
pāntzīn ē squi'ti'. Lītatzumalh
pācāujtu' chā'xta tū quitāxtūni'lh.
⁴⁴Ti tahuā'yalh a'kquitzis mil
chi'xcuui'n ixtahuani't.

Jesús kelhtlā'huani xcān

Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21

⁴⁵Palaj tunca Jesús cāhuanihl
i'scujnu'nī'n:

—Catojō'tit nac barco ē capūla'tit
ixtuntacut nac mar nac Betsaida
lihuan quit na'iccāmacā'n
tachi'xcuui't.

⁴⁶A'cxni' ixcāmacā'nkō'nī'ttza',
xla' tā'cxtunu'lh nac sipej na'orarlī.

⁴⁷A'cxni' tā'cnūlh chi'chini', Jesús
ixlīmān ixui'lh nac ti'ya't lihuan
i'scujnu'nī'n ixta'a'mā'nalh nac
barco ixpu'nan mar. ⁴⁸Jesús laktzī'lh
chī jāla ixa'n barco ixpālacata
ixū'numā'lh. A'cxni' i'xkakamā'lhtza',
Jesús cālakmilh. Ixkelhtlā'huantēlha
xcān ē ixcālaktalacatzuna'jīlh.

⁴⁹⁻⁵⁰Xlaca'n talaktzī'lh ē tajicua'nli
ē tata'salh. Ixlipō'ktuca'n talaktzī'lh
catihuālh ixkelhtlā'huantēlha xcān ē
tapuhuanli ixtalakachuyamā'nalh ē
ū'tza' talijicua'nli. Palaj tunca Jesús
cātā'chihuina'nli xlaca'n ē cāhuanihl:
—Catahuixcāni'tit ē jā cajicua'ntit.
Quit ti icmimā'lh.

⁵¹Tojōlh nac barco jā ixtahuī'lāna'lh
xlaca'n ē ca'cslalh ū'ni'. Xlaca'n
talī'a'cnilh. ⁵²Masqui ixtalaktzī'ni't
chī Jesús mālhuuīlh pāntzīn, jā
ixta'a'ka'i'ni'lh ixlītlī'huī'qui Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh ta'jatatlani'n nac cā'lacchicni' Genesaret

Mt. 14:34-36

⁵³A'cxni' Jesús ē i'scujnu'nī'n
ta'a'lh ixtuntacut nac xcān, ē

tachā'lh nac ti'ya't jā huanican Genesaret ē tachi'jūlh ixbarcoca'n. ⁵⁴A'cxni' tataxtulh nac barco, tachi'xcuhui't talakapasli Jesús. ⁵⁵Palaj ta'a'lh calhāxcuhuālh ē tzucuca cālīmincan ta'jatatlani'n nac talajni'. Cālē'nca jā ixui'lh Jesús. ⁵⁶Calhāxcuhuālh Jesús tanūlh nac lacsti'nalj cā'lacchicni' ē nac xaka'tla' cā'lacchicni' ē masqui nac ranchuj, ixcāmāpi'can ta'jatatlani'n nac talajni' ē i'squi'ni'can xmān cacāmakxtekli nataxa'ma ixtampān ixlu'xu'. Ixlipō'ktuca'n tī taxa'malh ixlu'xu' tazzeyankō'lh.

Tū cāactlahua chi'xcuhui'n

Mt. 15:1-20

7 Talaktalacatzuna'jilh Jesús fariseos ē makapitzin xamākelhtahua'kē'ni'ni'n limāpa'ksin xalani'n nac Jerusalén tī ixtalakmini't Jesús. ²Ixtalaktzi'ni't makapitzin i'scujnu'ni'n Jesús tī ixtahuā'yamā'nalh ē jā pūla ixtamakacha'ka'ni't. ³Jā chuntza' ixtatlahua fariseos ē ixlipō'ktuca'n ā'makapitzin israelitas. Palh xlaça'n jā pūla ixtamakacha'ka'n chuntza' chī ixlacasqui'nca, jā ixtahuā'yan ixpālacata ixtalakachi'xcuhui' ixtahui'latca'n i'xū'nāpapca'n. ⁴A'cxni' ixtaquitaspi'ta nac litamāuj, jā ixtahuā'yan palh jā tzej ixtamakacha'ka'n pūla. Ixtamākentaxtū lhūhua' ixtahui'latca'n i'xū'nāpapca'n hua'chi chī talipūche'kē' vasos ē tla'ma'nc ē tamacatzucun licā'n ē ixpūtama'ca'n. ⁵Takelhasqui'nilh Jesús fariseos ē xamākelhtahua'kē'ni'ni'n limāpa'ksin:

—¿Tū ixpālacata miscujnu'ni'n jā tamākentaxtū tū quixū'nāpapca'n quincātamāsu'yuni'n? Tahuā'yan ē jā pūla tamakacha'ka'n chī ixlacasqui'nca.

⁶Jesús cākelhtilh:

—Hui'xina'n tlahaui'yā'tit a'ktu' milacanca'n. Mimpālacataca'n litzo'kli profeta Isaías jā tatzokni':

Tzamā' tachi'xcuhui't xmān tahuan quintalakachi'xcuhui'.
Jā talacapāstaca tū
iccālīmāpa'ksilh.

⁷Jā tū limacuan chī
quintalaktaquilhpūta.

Tū tamāsu'yu, ū'tza' xmān
ixtalacapāstacni'ca'n
chi'xcuhui'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías.

⁸Jesús cāhuanipālh:

—Hui'xina'n mākēnū'yā'tit
ixlimāpa'ksin Dios ē
mākentaxtūyā'tit ixtahui'latca'n
mixū'nāpapca'n. Hui'xina'n
pūche'kē'yā'tit tla'ma'nc ē vasos chī
ixlacasqui'nca ē tlahaui'yā'tit lhūhua'
ā'makapitzin tahui'lat.

⁹Nā cāhuanilh:

—Puhua'nā'tit tze chī
mākēnū'yā'tit ixlimāpa'ksin Dios ē
mākentaxtūyā'tit mintahui'latca'n.

¹⁰A'ntza' jā tzo'kli Moisés, chuntza'
huanli:

Cacālakachi'xcuhui' mintāta' ē
mintzi'.

Moisés nā huanli:

Camāmaknininca tī cachihuālh
huani ixtāta' o ixtzi'.

¹¹Hui'xina'n xtum hua'nā'tit.
Māsu'yu'yā'tit palh chā'tin
chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o
ixtzi': “Jāla icmaktāyayān
ixpālacata ixlipō'ktu tū icka'lhī,

ū'tza' Corbán.” (Huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: icmālacnūni'nī'ttza' Dios.) ¹²Chuntza' jā makxtekā'tit nacāmaktāya ixtāta' ē ixtzī'.

¹³Hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlimāpa'ksin Dios ixpālacata māsu'yū'yā'tit ixlacasqui'nca namākentaxtūcan ixtahui'latca'n mixū'nāpapca'n. Lhūhua' tū tlahua'yā'tit hua'chi tzamā' — huanli Jesús.

¹⁴Jesús cāmāta'satīnīni'lh tachi'xcuhui't ē cāhuanilh:

—Caquilākexmatni'uj milipō'ktuca'n ē caca'tzīt. ¹⁵Jā tū a'nan tū naquilhtanū chi'xcu' hua'chi lihua' ē chuntza' nalika'lhī ixcuenta. Tū naquilhtaxtu chā'tin chi'xcu' tū jā tze tachihuīn, ū'tza' nalika'lhī ixcuenta. ¹⁶Cuenta catlahua'tit tū kexpa'tā'tit —huanli Jesús.

¹⁷A'cxni' Jesús ixtanūni't nac chic, jātza' ixa'nan lhūhua' tachi'xcuhui't. Ī'scujnu'ni'n takelhasqui'nīlh tūchu ixuanicu'tun tū līca'tzīni'can.

¹⁸Jesús cāhuanilh:

—Nā hui'xina'n zē jā kexpa'tā'tit? Ca'tziyā'tit catūxcuhaulh tū naquilhtanū chā'tin chi'xcu', ū'tza' jā catilactlahualh. ¹⁹Ū'tza' xmān tajō na ixpān ē chuntza' taxtu. Jā catitanūlh na ixtalacapāstacni'.

Chuntza' limāsu'yulh pō'ktu tze tū hua'yāuj. ²⁰Jesús chihuīna'mpālh:

—Tū quilhtaxtu chā'tin chi'xcu', ū'tza' nalactlahua. ²¹Palh jā tze ixtalacapāstacni' chā'tin chi'xcu', xla' napuhuan tū jā tze. Ū'tza' nalika'lhīcu'tun ixtā'lāpāxqui'n ē nalītlahua tū jā tze ē nalimāknīni'n. ²²Naka'lhāna'n ē naka'lhīcu'tun tū

ixla' ā'chā'tin ē natlahua tū jā tze. Natampi'lhīni'n ē na'a'kskāhuī'nin ē natlahua tū jā tze ē nalakca'tzāna'n ē na'a'ksa'nini'n ē ka'tla' namakca'tzī ē jā tze ixtalacapāstacni' naka'lhī. ²³Pō'ktu tzamā' tū jā tze ē tamātlahuī jā tze chā'tin chi'xcu'. Nā tzamā' tataxtu na ixpūlacni' chā'tin chi'xcu' ixpālacata jā tze ixtalacapāstacni' — huanli Jesús.

Puscāt xamini' a'ka'i'ni'lh Jesús

Mt. 15:21-28

²⁴A'cxni' Jesús huankō'lh, xla' taxtulh ē a'lh ā'lacatin jā tahui'lāna'lh a'ktu' cā'lacchicni' tū huanican Tiro ē Sidón. Tanūlh a'ktin nac chic. Masqui ixlacasqui'n jā tī chā'tin ixca'tzīlh ixui'lh a'ntza', jāla tatzē'kli. ²⁵Palaj tunca milh chā'tin puscāt. Ixtzu'maljāt puscāt ixka'lhī jā tze ya ū'ni'. Māca'tzīnica a'cxni' chilh Jesús ē lakmilh ē tatzokostani'lh. ²⁶Puscāt jā israelita ixuani't; xla' sirofenicia ixuani't. Ī'squi'ni' talakalhu'mān camāxtuni'lh ixtzu'maljāt jā tze ya ū'ni'. ²⁷Jesús huanilh:

—Pūla cataka'sli lacstīn. Jā minī'ni' maktīcan ixpāntzīnca'n lacstīn ē nacāmāxqui'can chichī'n.

²⁸Puscāt kelhtilh:

—Ixlicāna', Māpa'ksīni'. Masqui icca'tzītza', chichī'n tzē tasacua' tū tamakā'n lacstīn na ixtampīn mesa.

²⁹Palaj tunca Jesús huanilh:

—Tze chī hua'na'. Tzē'tza' napina' na minchic. Jā tze ya ū'ni' taxtuni'ni'ttza' mintzu'maljāt.

³⁰Puscāt a'lh na ixchic. Ixtzu'maljāt ixmā'lh nac tama' ē ixtasu'yū ixtaxtuni'ni'ttza' jā tze ya ū'ni'.

Jesús mātzeyilh chi'xcu' ti jāla
ixa'kahuāna'n ē jāla ixchihuina'n

³¹ Jesús taxtulh nac cāl'acchicni'
tū huanican Tiro ē tētaxtulh nac
Sidón ē jā ixmāpa'ksi' Decápolis.
Taspi'tli' nac mar tū huanican
Galilea. ³² Limini'ca chā'tin chi'xcu'
ti jā ixa'kahuāna'n ē kō'ko' ixuani't.
Squi'ni'ca caxa'malh. ³³ Jesús
lē'lh chi'xcu' lacapunchuna'l jā
jā ixtatakēstoka tachi'xcuui't
ē mānūni'lh ixmakaspulh na
ixa'ka'xko'lh. Chojmanilh ixmacan
ē nā xa'malh na i'si'makā't chi'xcu'.
³⁴ Jesús talacayāhualh nac a'kapūn.
Jaxapānilh ē huanli:

—iEfata! (Huā'mā' tachihuīn
huanicu'tun: iCatalaqui'lh!)

³⁵ Palaj tunca tatzeyalh
ixa'ka'chakān chi'xcu' ē kexmatli.
Tzeyanli i'si'makā't ē tzētza'
ixchihuina'n. ³⁶ Jesús lacatejtin
cāhuanilh tachi'xcuui't:

—Jā ti chā'tin tihua'ni'yā'tit.

Jā takexmatni'lh, ē ā'chulā'
tamāca'tzīnini'lh. ³⁷ Xlaca'n ti
cāmāca'tzīnica ixtali'a'cni' ē
tahuani'l:

—Pō'ktu tū tlahuani't, pō'ktu tze.
Ū'tza' cāmā'a'kahuani' ti a'katāp ē
cāmāchihuīni' ti kō'ko'.

Jesús cāmāhuī'lh a'ktā'ti' mil
tachi'xcuui't

Mt. 15:32-39

8 Tzamā' quilhtamacuj
ixtatakēstokni't tachi'xcuui't
ē jā tū ixa'nan tū natahua'.
Jesús cāta'sani'lh i'scujnu'ni'n ē
cāhuanilh:

²—Iccālakalhu'man tachi'xcuui't.
Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna'lh

huā'tzā' ē jātza' taka'lhī tū tahua'.
³Palh xa'iccāmacā'lh na ixchicca'n ē
jā tahuā'yani't, ixtaxlajua'nalh nac
tej ē jā ixtatāyani'lh. Makapitzīn
xlaca'n taminī'ta'ncha' makat.

⁴I'scujnu'ni'n takelhtilh:
—¿Chī nacālimāhuī'yāuj
tachi'xcuui't huā'tzā' jā jā ti
huī'lh?

⁵Xla' cākelhasqui'nilh:
—¿Chī maclā't pāntzīn
ka'lhī'yā'tit?

Xlaca'n takelhtilh:
—Mactojon.

⁶Palaj tunca Jesús māpa'ksilh
catatahuī'lalh tachi'xcuui't nac
ti'ya't. Cātayalh mactojon pāntzīn
ē maxqui'lh tapāxcatca'tzīn Dios.
Cāmāpitzini'lh ē cāmaxqui'lh
i'scujnu'ni'n natamāpitzī
tachi'xcuui't. Chuntza' tatlahualh.
⁷Nā ixtaka'lhī makapitzīn
xalacstīn squi'ti' ē Jesús maxqui'lh
tapāxcatca'tzīn Dios ixpālacata
squi'ti'. Cāhuanilh i'scujnu'ni'n:
—Cacāmāpitzini'tit.

⁸Ixlipō'ktuca'n tahuā'yalh ē
talika'sli. Tamākēstokli xalacpitzun
tū quitāxtūlh ē tamātzumalh
pātojon chā'xta. ⁹Ti tahuā'yalh
hua'chi a'ktā'ti' mil ixtahuani't.
Jesús cāmācā'lh tachi'xcuui't na
ixchicca'n. ¹⁰Palaj tunca xla' ē
i'scujnu'ni'n tatojōlh nac barco ē
tachā'lh jā ixmāpa'ksi' cāl'acchicni'
Dalmanuta.

Fariseos tasqui'ni'lh Jesús
catlahualh a'ktin li'a'cnīn

Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56

¹¹Fariseos talakmilh ē tatzuculh
tatā'lāhuani Jesús. Tasqui'nli a'ktin
li'a'cnīn tū nalitasu'yu xla' xala'

nac a'kapūn. Tasqui'nli ixpālacata xmān ixtalilaktzi'ncu'tun. ¹²Jesús cājiclhuanini'llh ē huanli:

—¿Tū ixpālacata tachi'xcuhui't tasqui'n li'a'cnin? Ixlicāna' tū iccāhuaniyān. Hui'xina'n tī hui'lāna'ntit chuhual'j jā caticātamāsu'yuni'n li'a'cnin.

¹³Cāmakxtekli ē tojōpāl'h nac barco ē a'llh ixtuntacut nac xcān.

Camaktaka'llhtit tū tahuan fariseos

Mt. 16:5-12

¹⁴Xmān mactin ixui'llh pāntzīn nac barco ixpālacata ixtapātza'nkāni't ē jā talē'llh pāntzīn. ¹⁵Jesús cāmaxqui'llh talacapāstacni' ē cāhuanilh:

—Cuenta catlahua'tit ē camaktaka'llhtit ixlevaduraca'n fariseos ē Herodes.

¹⁶Scujnu'ni'n talātā'chihuīna'nli ē talāhuanilh:

—Chuntza' huanli ixpālacata jā limiuj pāntzīn.

¹⁷Jesús ixca'tzi' tū ixtalāhuanimā'nalh. Ū'tza' lica'tzil'h jā ixtakexmata xla' ixlichihuīna'mā'llh ixtamāsu'yun fariseos. Ū'tza' cālihuanilh i'scujnu'ni'n:

—¿Tū ixpālacata li'a'ktuyunā'tit pāntzīn tū jā lita'ntit? ¿Jā cuenta tlhua'yā'tit nūn kexpa'tā'tit?

¿Jā ka'llhi'yā'tit milistacna'ca'n nalilacapāstacna'nā'tit?

¹⁸Ka'llhi'yā'tit milakastapunca'n. ¿Ē jā laktzi'nā'tit? Ka'llhi'yā'tit mina'ka'xko'lhca'n. ¿Ē jā a'kahuā'na'nā'tit? ¿Ē jā lacapāstacna'nā'tit? ¹⁹A'cxni' iccāche'kelh macquitzis pāntzīn ē ū'tza' iccālīmāhui'llh a'kquitzis

mil chi'xcuhui'n, ¿chi pālā't chā'xta mātsuma'tit xalacpītzun tū mākēstoktit?

Xlaca'n takelhtilh:

—Pācāju'tu'.

²⁰Xla' huanli:

—A'cxni' iccāche'kelh mactojon pāntzīn ē ū'tza' iccālīmāhui'llh a'ktā'ti' mil, ¿chi pālā't chā'xta mātsuma'tit xalacpītzun tū mākēstoktit?

Xlaca'n takelhtilh:

—Pātojon.

²¹Cāhuanilh:

—¿Ē jānal'j kexpa'tā'tit?

Jesús mālacahuānīlh chā'tin lakatzī'n nac cā'lacchicni' Betsaida

²²Jesús ē i'scujnu'ni'n tachā'llh nac cā'lacchicni' tū huanican Betsaida ē limini'ca Jesús chā'tin lakatzī'n ē squi'ni'ca caxa'malh. ²³Makachi'palh ē pekechi'palē'llh lakatzī'n na ixquihltūn cā'lacchicni'. Chojmanilh ixlakastapun ē xa'mani'llh na ixlakastapun ē kelhasqui'nilh:

—¿Tū la'ktzi'na'?

²⁴Xla' lacahuāna'nli ē huanli:

—Iccālaktzī'n chi'xcuhui'n tī talatlā'huan. Tatasu'yu hua'chi xalaka'tla' qui'hui'.

²⁵Palaj tunca xa'mani'pāl'h na ixlakastapun. Chi'xcu' lacahuāna'mpāl'h ē tzeyanli ē lacahuāna'nkō'llh.

²⁶Jesús huanilh:

—Lacatzaj capit na minchic ē jā titētanū'ya' nac cā'lacchicni'. Jā tī chā'tin tihuani'ya' xalanī'n nac cā'lacchicni' chī litzeya'nti.

Pedro limāsu'yulh Jesús ū'tza' Cristo

Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21

²⁷Jesús ē i'scujnu'ni'n ta'a'llh nac ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'ntza' jā

huanican Cesarea Filipo. Lihuan
ixta'a'mā'nal'h, xla' cākelhasqui'nilh
i'scujnu'nī'n:

—Tachi'xcuhui't, ¿chī tahuan
quimpālacata?

²⁸Xlaca'n takelhtīni'lh:

—Makapitzin tahuan palh hui'x
Juan Mā'kpaxīni' ē ā'makapitzin
tahuan palh hui'x Elías ē
ā'makapitzin huampala tahuan palh
hui'x palhāsā' chā'tin a'kchihuina'.

²⁹Palaj tunca cāhuanilh:

—Ē hui'xina'n, ¿chī hua'nā'tit
tichu quit?

Pedro kelhtīni'lh:

—Hui'x Cristo tī xa'icka'lhīmā'nauj.

³⁰Cāmāpa'ksilh jā catitahuanilh
nūn tī chā'tin palh ū'tza' Cristo tī
ixka'lhīmā'ca.

Jesús māca'tzinīni'lh chī nani

Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27

³¹Jesús tzuculh cāmāsu'yuni'
chuntza':

—Quit Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n ē ixlacasqui'nca
naquimakapātīnīncan.
Xanapuxcu'nu' israelitas
ē xanapuxcu'nu' pālejni' ē
xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
līmāpa'ksīn, xlaca'n
naquintalakmaka'n
ē naquintamaknī.

Ixli'a'ktu'tun quilhtamacuj
na'iclastālancuana'n.

³²Lacatejtin huanli huā'mā'
tachihuīn. Palaj tunca Pedro lē'lh
lacapunchuna'j ē tzē'k huanilh
jā cahualh chuntza'. ³³Jesús
cālaktalakspi'tli ē cālaktzi'lh
i'scujnu'nī'n ē lacaquilhnilh Pedro ē
huanilh:

—Catakēnu'. Hui'x lacapāstacna'na'
chuntza' chī skāhuī'ni'. Jā ka'lhī'ya'
ixtalacapāstacni' Dios.

³⁴Jesús cāta'sani'lh tachi'xcuhui't
ē i'scujnu'nī'n ē cāhuanilh:

—Palh catīxcuhuālh

quintā'tapa'ksicu'tun quit, jātza'
la catilacapāstacli xmān tū ū'tza'
lacasqui'n. Calihui'lilh natlahua
quintalacasqui'nīn masqui
capātīni'lh chuntza' chī quit
na'icpātīni'n ē caquistālani'lh.

³⁵Tī ta'a'kapūtaxtucu'tun tū
natalipātīni'n quimpālacata, jā
catitaka'lhilh ixlatamatca'n tū jā
catilakspūtlī. Tī natapātīni'n masqui
natanī quimpālacata ē ixpālacata
xatze tachihuīn, xlaca'n nataka'lhī
ixlatamatca'n tū jā catilakspūtlī.

³⁶Palh chā'tin chi'xcu' ixtlajakō'lh
ixlīpō'ktu xala' nac cā'quilhtamacuj,
jā tū līmacuan palh jā ka'lhī
ixlatamat tū jā catilakspūtlī. ³⁷Jā
tū a'nan tū xla' tzē namāstā' ē
chuntza' nalīka'lhī ixlatamat tū
jā catilakspūtlī. ³⁸Tachi'xcuhui't
tī tahui'lāna'lh chuhua'j taputza
ā'xtum dios. Palh catīxcuhuālh
hui'xina'n nalīmāxana'nā'tit na
ixlatacīnca'n tachi'xcuhui't ē
nalīmāxana'nā'tit quimpālacata
ē ixpālacata tū icmāsu'yu,
ū'tza' na'iclimāxana'n a'cxni'
na'icmimpala. Quit Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n ē na'icka'lhī ixlītlī'hui'qui
quinTāta' Dios ē naquintatā'min
ixāngeles tī xalactze.

9 Jesús cāhuanipālh:
—Ixlicāna' tū iccāhuanīyān.
Makapitzin tī tahui'lāna'lh
huā'tzā' chuhua'j ē xlaca'n jā
catitanilh a'cxni' jāna'j natalaktzī'n

ixlimāpa'ksin Dios ē chī
namāpa'ksini'nkō'.

Xkakalh Jesús

Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36

²Ixlilakachāxan quilhtamacuj
Jesús cālē'lh Pedro ē Jacobo ē Juan ē
tatā'a'lh. Xmān ixkelhatā'ti'ca'n ta'a'lh
nac a'ktin sipej tälhmā'n ē tatā'cxtulh.
A'ntza' talakpalilh Jesús ē xtum
ixtasu'yu na ixlacatinca'n. ³Ixlu'xu'
xkakalh ē stala'nka' huanli hasta
ixlilakachi'xua'nancan. Jā tū a'nan
nac cā'ti'ya'tna' tū mālakchā'nī chī
ixlistala'nka'. ⁴Cātasu'yuni'lh Elías
ē Moisés ē ixtatā'chihuina'mā'nal
Jesús. ⁵Pedro huanilh Jesús:

—Mākelhtahua'kē'ni', xalitze
hui'lāna'uj huā'tzā'. Na'icyāhuayāuj
huā'tzā' a'ktu'tun mū'xta'ka'; a'ktin
mila' nahuan ē a'ktin ixla' Moisés ē
a'ktin ixla' Elías.

⁶Chuntza' huanli Pedro ixpālacata jā
ixca'tzī chī nahuan ē ixkelhatu'tunca'n
tajicua'nli. Ū'tza' lihuanli chuntza'.
⁷Palaj tunca milh a'ktin poklhnu' ē
cālitamacsti'li'lh. Takexmatli a'ktin
tachihuin nac poklhnu' ē huanli:

—Ū'tza' huā'mā' quiSka'ta' ē
icpāxqui'. Cakexpa'ttit tū huan.

⁸Palaj tunca talacaputzalh ē nūn
chā'tin ixa'nan; xmān Jesús ixlīmān
talaktzī'lh.

⁹A'cxni' ixtayujmā'nal nac sipej,
Jesús cāmāpa'ksilh ē cāhuanilh:

—Jā tī chā'tin tihua'ni'yā'tit tū
laktzī'nī'ta'ntit. Jā catihua'ntit
hasta a'cxni' Chi'xcu' xala'
Tälhmā'n nalacastālancuana'n na
ixlacpu'na'i'tātca'n nīnī'n.

¹⁰Tzē'k taca'tzilh
huā'mā' tachihuin ē
ixtalākelhasqui'nimā'nalh:

—¿Tū huanicu'tun tzamā'
lacastālancuana'nancan na
ixlacpu'na'i'tātca'n nīnī'n?

¹¹Takelhasqui'nilh Jesús:

—¿Tū ixpālacata tahuan
xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
limāpa'ksin palh ixlacasqui'nca
xapūla namin Elías ē ā'listān namin
Cristo tī Dios lacsacni't?

¹²Jesús cākelhtilh:

—Ixlicāna' huā'mā'. Pūla namin
Elías ē nacāxtlahuakō' ixlipō'ktu.
¿Ē jā tatzō'kni' ixpālacata Chi'xcu'
xala' Tälhmā'n napātini'n lhūhua'
ē nalakmaka'nancan? ¹³Quit
iccāhuaniyān milhtza' tī huanican
Elías ē makapitzin chi'xcu'huī'n
tatlahuani'lh chuntza' chī
ixtalacasqui'n. A'kspulalh chuntza'
chī tatzō'kni' ixpālacata xla'.

**Jesús mātzeyilh chā'tin ka'hua'cha tī
ixka'lhī jā tzeya ū'ni'**

Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43

¹⁴A'cxni' ixkelhatā'ti'ca'n tachā'lh
jā ixtahui'lāna'lh ā'makapitzin
scujnu'ni'n, talaktzī'lh chī lhūhua'
tachi'xcu'huī't ixtalitamacsti'li'ni't.
Xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
limāpa'ksin ixtatā'lāhuanimā'nal
scujnu'ni'n. ¹⁵A'cxni' tachi'xcu'huī't
talaktzī'lh Jesús, tali'a'cnilh
ē palaj tunca talaktu'jnulh
ē tatā'chihuina'nli. ¹⁶Jesús
cākelhasqui'nilh:

—¿Tū lichihuina'mpā'na'ntit?

¹⁷Kelhtilh chā'tin na
ixlacpu'na'i'tātca'n ē huanli:

—Mākelhtahua'kē'ni', iclimini'n
quinka'hua'cha. Ka'lhī jā tzeya ū'ni'
tū makakō'ko'ni. ¹⁸Calhāxcu'huālh
chī'pa ē a'ntza' māmakahuasī
nac ti'ya't ē tzucu kelhpupu ē

lāxcakō' ixtatzan ē lhtuncu lakō'.
Iccāsqui'ni'lhtza' miscujnu'nī'n
catamāxtuni'lh. Xlaca'n jāla
tamāxtuni'lh.

¹⁹ Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n jā tzej a'ka'i'yā'tit.
¿Hasta jā'cxni' na'iccātā'tahui'layān
hui'xina'n ē jā nakexpa'tā'tit?
¿Hasta jā'cxni' na'iccātāyani'yān
hui'xina'n chī hui'lāna'ntit?
Caquilī'ta'ni' ka'hua'cha.

²⁰ Talimini'lh ē a'cxni' laktzī'lh
Jesús, jā tzeza ū'ni' makapaxnīni'n
ka'hua'cha ē a'kā'lh nac ti'ya't ē
tapi'li'lh ē kelhpupulh. ²¹ Jesús
kelhasqui'nīlh ixtāta' ka'hua'cha:
—¿Chī a'klā't cā'ta ka'lhī huā'mā'
ta'jatat?

Ixtāta' kelhtini'lh:

—Hasta ixlīska'ta tzucunī't.
²² Maklhūhua' a'cchichintapūlh nac
macscut ē nac xcān. Ixmaknīcu'tun.
Palh tzē natlahua'ya' catūhuālh,
caquilālakalhu'mauj quina'n ē
caquilāmaktāyauj.

²³ Jesús huanilh:

—¿Tū ixpālacata quihua'ni':
“Palh tzē natlahua'ya' catūhuālh?”
Palh hui'x a'ka'i'ni'ya' Dios ē
lipāhua'na' Dios, chuntza' tzē
na'iclitlahuani'yān catūxcuahuālh.

²⁴ Palaj tunca ixtāta' ka'hua'cha
ta'salh ē huanli:

—Quit ica'ka'i'. Caquimaktāya'
ixpālacata quisputni'cus chī tzej
na'ica'ka'i'.

²⁵ A'cxni' Jesús cuenta tlahualh
chī ixtatu'jnun talakmilh
ixtalaktakēstokmā'nalh, xla'
lacaquilhni'lh jā tzeza ū'ni' ē
huanilh:

—Icmāpa'ksiyān hui'x ti
makā'katāpani'ta' ē makakō'ko'ni'ta'

ka'hua'cha. Icmāpa'ksiyān cataxtu
xla' ē jā makstin titanūpala'ya' na
ixpūlacni'.

²⁶ Jā tzeza ū'ni' ta'salh ē
makapaxnīni'lh ka'hua'cha ē taxtulh.
Ka'hua'cha ixtasu'yu hua'chi xanīn
ixuani't. Ū'tza' lhūhua' talihualh
ixpālacata ka'hua'cha:

—Nīlhtza'.

²⁷ Jesús makachi'palh ē
maktāyalh ē ka'hua'cha tā'kaqui'lh.

²⁸ A'cxni' Jesús ē i'scujnu'nī'n
tatanūlh nac chic, ē ixlīmānca'n
ixtahui'lāna'lh ē takelhasqui'nīlh:
—¿Tū ixpālacata quina'n jāla
icmāxtuni'uj ka'hua'cha jā tzeza ū'ni'?

²⁹ Cāhuanilh:

—Jā tzeza ū'ni' hua'chi huā'mā'
xmān tzē māxtucan palh
natlahua'yā'tit oración ē palh
nalihui'li'yā'tit jā nahuā'ya'nā'tit.

Jesús māca'tzinini'mpālh chī nani

Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45

³⁰ Tataxtulh a'ntza' ē ta'a'lh ē
ixtalatlā'huan nac estado Galilea.
Jesús jā ixlacasqui'n naca'tzīcan
ixui'lh a'ntza' ³¹ ixpālacata
ixcāmāsu'yuni'mā'lh i'scujnu'nī'n.
Ixcāhuani:

—Quit Chi'xcu' xala' Tālmā'n, ē
naquilīmacamāstā'can na ixmacanca'n
chi'xcu'huī'n. Xlaca'n naquintamānī
ē ixlī'a'ktu'tun quilhtamacuj
na'iclacastālanuana'n —cāhuanilh.

³² Xlaca'n jā taca'tzīlh tū huanicu'tun
ē jā ixtakelhasqui'nīcu'tun ixpālacata
ixtajicua'n.

¿Tichu ā'chulā' ixlacasqui'nca?

Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48

³³ Tachā'lh nac cā'lacchicni' jā
huanican Capernaum. A'cxni'

tatanūlhztza' nac chic, Jesús cākelhasqui'nilh:

—¿Tū ixlāliquilhnīpā'nantit a'cxni' ixta'mpā'na'ntit nac tej?

³⁴Xlaca'n taquilhca'cslalh ixpālacata lihuan ixtatlā'huamā'nalh nac tej, ixtalāliquilhnīmā'nalh ixpālacata tīchu xlaca'n ā'chulā' ixlacasqui'nca na ixlacpu'na'i'tātca'n.

³⁵Jesús tahuī'lh ē cāta'sani'lh ixkelhacāujtu'ca'n ē cāhuanilh:

—Palh catihuālh lacu'tun xapuxcu' hui'xina'n, calalh hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzin ē calalh hua'chi xastancu.

³⁶Makachi'palh chā'tin macsti'nal'j ka'hua'cha ē yāhualh na ixlacpu'na'i'tātca'n. Cha'xli ē cāhuanilh:

³⁷—Catīxcuhuālh tī quintā'tapa'ksī quit ē ū'tza' nalipāxqui' chā'tin macsti'nal'j ka'hua'cha hua'chi huā'yālh, ū'tza' lacxtim hua'chi quit quimpāxqui'. Catīxcuhuālh tī quimpāxqui' quit, nā pāxqui' tī quimacamilh ē jā xmān quit.

Ti jā quiclhaktzi'n Jesús, ū'tza' namaktāya

Mt. 10:42, Lc. 9:49-50

³⁸Juan huanilh:

—Mākelhtahua'kē'ni', iclaktzi'nī'tauj chā'tin chi'xcu' tī ixmāpācuhui mintacuhuīni' ē ū'tza' ixcālimaxtumā'lh jā tze ya ū'nī'n. Icuani'na'tauj jā'tza' catlahualh chuntza' ixpālacata xla' jā quincātā'latlā'huanān quina'n.

³⁹Jesús huanli:

—Camaxtektit ē jā timāmakhuyiyā'tit. Jā tī chā'tin

tī natlahua lī'a'cnīn a'cxni' namāpācuhui quintacuhuīni' ē palaj tunca tzē naquilakapala. ⁴⁰Tī jā quinquiclhaktzi'n, ū'tza' quincāmaktāyayān. ⁴¹Ixlicāna' tū iccāhuaniyān: catīxcuhuālh tī nacātā'hua'yān xcān ixpālacata hui'xina'n tapa'ksīni'yā'tit Cristo, ū'tza' naxokonuni'can.

Cuenta catlahua'tit tū mātlahuiyān tū jā tze

Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2

⁴²Jesús chihuīna'mpāl'h:

—Palh catihuālh chihuīna'makasitzi' chā'tin macsti'nal'j ka'hua'cha tī quina'ka'i'ni' ē chuntza' ka'hua'cha nalitlahua tū jā tze, huā'mā' chi'xcu' jā tze. Ā'chulā' xatze ixpīxchī'hua'ca'ca a'ktin ka'tla' chihuix ē ixmojōca nac mar najicsua' ē jā ixa'kskāhuī'lh ka'hua'cha.

⁴³Jā tze palh mimacan nalitlahua'yā'tit tū jā tze. Xalitze macastuntu'lu' ixuantit ē ixka'lhī'tit milatamatca'n tū jā catilaksputli. Jā tze palh ka'lhī'yā'tit kentū' mimacanca'n tū litlahua'yā'tit tū jā tze ē ū'tza' nacātalimacā'nān hui'xina'n nac pūpātin. A'ntza' macscut jā makstin catimixli.

⁴⁴A'ntza' xtokonulūhua' jā maktin catihua'kō'lh xamasni' ixquinītca'n tī natapātinini' ē jā catimixli macscut.

⁴⁵Jā tze palh mintujanca'n nalitlahua'yā'tit tū jā tze. Xatze palh tantustuntu'lu' ixuantit ē ixka'lhī'tit milatamatca'n tū jā catilaksputli. Jā tze palh ka'lhī'yā'tit kentū' mintujanca'n

tū litlahua'yā'tit tū jā tze ē ū'tza' nacātalimacā'nān hui'xina'n nac pūpātin. ⁴⁶A'ntza' xtokonu'lūhua' jā maktin catihua'kō'lh xamasni' ixquinitca'n tī natapātini'n ē jā catimixli macscut.

⁴⁷Jā tze palh tlahua'cu'tunā'tit tū jā tze ixpālacata catūhuālh tū talaktzi'n milakastapunca'n. Xatze lakakentin ixuantit ē ixka'lhī'tit milatamatca'n tū jā catilaksputli. Jā tze palh ka'lhī'yā'tit a'ktu' milakastapunca'n tū nacāmātlahuīyān tū jā tze ē ū'tza' nacātalimacā'nān hui'xina'n nac pūpātin. ⁴⁸A'ntza' xtokonu'lūhua' jā maktin catitahua'kō'lh xamasni' ixquinitca'n tī natapātini'n ē jā catimixli macscut.

⁴⁹Ixlacasqui'nca ixlīpō'ktuca'n natapātini'n ixpālacata ā'chulā' tze natala. Ū'tza' hua'chi macscut ē ixlacasqui'nca chuntza' chī līhua' maclacasqui'n matzat. Tū lakahui'līcan Dios, pō'ktu nalimāsko'kō'can matzat.

⁵⁰Masqui matzat tze, palh matzat jātza' sko'ko'xnin, ¿chī nalimāsko'kō'nuncan? Caka'lhī'tit hua'chi matzat na milatamatca'n. Tzej nalatahui'la'yā'tit —huanli Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata makxtekcan puscāt

Mt. 19:1-12; Lc. 16:18

10 Jesús taxtulh nac Capernaum ē a'lh nac ti'ya't jā huanican Judea. Ē nā a'lh nac ti'ya't tū hui'lacha' ixtuntacut nac xcān Jordán. Tatzucupālh tatakēstoka tachi'xcuhui't. Jesús tzucupālh

cāmāsu'yuni' chuntza' chī ixlīzmanīnī't. ²Talaktalacatzuna'jilh Jesús makapitzin fariseos. Ixtalilaktzi'ncu'tun ē ū'tza' talīkelhasqui'nīlh:

—¿Ē tze namakxtekcan quimpuscātca'n ē xapacan ixtacuhui'nī'?

³Jesús cākelhtīlh:
—¿Chī cāmāpa'ksin Moisés jā tatzo'kni' nac līmāpa'ksin?

⁴Xlaca'n tahuanilh:
—Moisés huanli: “Tzē tzo'kcan a'ktin ca'psnap ē chuntza' tze namakxteka' mimpuscāt.”

⁵Jesús cāhuanilh:
—Xalīlacxumpīn hui'xina'n ē jā tze mintalacapāstacni'ca'n. Ū'tza' lītzo'kli Moisés huā'mā' līmāpa'ksin. ⁶A'cxni' ixlītucuni' cā'quīlhtamacuj, tatzo'kni' chuntza':

Dios tlahualh chi'xcu' ē puscāt.

⁷Ū'tza' nacālimaxteka ixtāta' ē ixtzi' chā'tin chi'xcu' ē natā'talacxtimī ixpuscāt.

⁸Ixchā'tu'ca'n hua'chi xmān chā'tin natalītaxtu.

Chuntza' tatzo'kni'. Chuntza' jātza' chā'tu' xlaca'n; xmān chā'tin.

⁹Chuntza' jā minī'ni' chi'xcuhui'n nalāmāmakxtekē tū Dios cātlahuanī't tzaj chā'tin.

¹⁰A'cxni' tatanūpālh nac chic, takelhasqui'nīlh i'scujnu'ni'n ixpālacata tū huanli. ¹¹Jesús cāhuanilh:

—Catīxcuhuālh tī namakxteka ixpuscāt ē palh natā'tamakaxtoka ā'chā'tin puscāt, huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixtā'lāpāxqui'n. Chuntza' tlahua tū jā tze. ¹²Palh chā'tin puscāt namakxteka ixkōlu' ē natā'tamakaxtoka ā'chā'tin chi'xcu',

chuntza' huā'mā' puscāt naka'lhī
ixtā'lāpāxqui'n.

Jesús cāsicua'lanātlahualh lacstīn

Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17

¹³Cālīmīni'ca Jesús lacstīn
nacā'li'ā'cpūxa'ma ixmacan.
Ī'scuju'ni'n tatzuculh talacaquilhñī
tī ixtalīmīn. ¹⁴A'cxni' Jesús ca'tzilh
tū ixtatlahuamā'nalh, xacā'lh ē
cāhuanilh ĩ'scuju'ni'n:

—Cacāmakxtektit caquintalakmilh
lacstīn ē jā cacāmamakchuyī'tit.
Tī natā'tapa'ksī Dios a'ntza' jā
māpa'ksīni'nkō', xlaca'n tī
naquintalīpāhuan chuntza'
chī tzamā' lacstīn. ¹⁵Ixlīcāna'
iccāhuanīyān tī jā ta'a'ka'i' chuntza'
chī lacstīn ta'a'ka'i', jā maktin
catitatanūlh jā māpa'ksīni'nkō' Dios.

¹⁶Jesús cācha'xli lacstīn
ē cālīcucslutli ixmacan ē
cāsicua'lanātlahualh.

**Chā'tin chī'xcu' tī rico
tā'chihuīna'nli Jesús**

Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30

¹⁷Jesús a'mpālh, ē ixtlā'huamā'lh
nac tej. Laktu'jnulh chā'tin
chī'xcu' ē tatzokostani'lh Jesús ē
kelhasqui'nīlh:

—Tzeya Mākelhtahua'kē'ni' hui'x.
¿Tūchu na'ictlahua na'icīlīka'lhī
quilatamat tū jā catilaksputli'?

¹⁸Jesús huanīlh:
—¿Tū ixpālacata quihua'ni'ya' tze
quit? Xmān chā'tin tī tze ē ū'tza'
Dios. ¹⁹Hui'x ca'tziya' ixlīmāpa'ksīn
Dios chuntza' huan:

Jā tika'lhī'ya' mintā'lāpāxqui'n.
Jā timaknīni'na'.
Jā tika'lhāna'na'.

Jā tilīchihuīna'na' ā'chā'tin tū jā
ixlīcāna'.

Jā ti'a'kskāhui'maktiya'
catūhuālh.

Cacālakachi'xcuhui' mintāta' ē
mintzi'.

²⁰Xla' kelhtīlh:

—Mākelhtahua'kē'ni', pō'ktu
tzamā' icmākentaxtūkō'ni'ttza'
hasta quilīska'ta'.

²¹Palaj tunca Jesús laktzi'lh ē
pāxqui'lh ē huanīlh:

—Ā'xmān a'ktin tīspu'tni'yān tū
natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j pō'ktu
tū ka'lhī'ya' ē nacāmāpī'tzi'ni'ya'
tumīn xcamanīni'n ē naka'lhī'ya'
chī rico nalīhua'na' nac a'kapūn.
Ā'līstān naquīntā'pīna', masqui
napātīni'na'.

²²A'cxni' chī'xcu' kexmatli
huā'mā' tachihuīn, līlīpūhuanlī ē
a'lh ixpālacata rico ixuanī't.

²³Jesús calhāxcūhuālh cālaktzi'lh
tachi'xcuhui't ē cāhuanīlh
ī'scuju'ni'n:

—Xlaca'n tī lacricūju' jīcslīhua'
natatamakxteka Dios nacāmāpa'ksī.

²⁴Ī'scuju'ni'n talī'a'cnīlh
ixtachihuīn. Jesús cāhuanīpālh:

—Quīnamīgos, iccāhuanīyān
xlaca'n tī talīpāhuan ixtumīnca'n,
jīcslīhua' natatā'tapa'ksī Dios.

²⁵Jīcslīhua' nalīpātīle'kecu'tun
a'ktin camello na ixtani' līxtokon.
Ā'chulā' jīcslīhua' natanū chā'tin
rico jā namāpa'ksīni'nkō' Dios.

²⁶Xlaca'n lhūhua' talī'a'cnīlh ē
talāhuanīlh:

—¿Tīchu tzē namakapūtaxtūcan?

²⁷Jesús cālaktzi'lh ē cāhuanīlh:
—Chī'xcūhuī'n jāla catītatlahualh
tū natalī'a'kapūtaxtu, xmān Dios

tzē nacāmakapūtaxtū ixpālacata
Dios tzē tlhua pō'ktu.

²⁸Pedro tzuculh chihuīna'n ē
huanilh Jesús:

—Ica'kxtekui'likō'uj ixlipō'ktu tū
xa'icka'lhīyāuj ē iccāstālani'mā'n.

²⁹Jesús kelhtīni'lh:

—Ixlicāna' tū iccāhuanīyān.

Hui'llh tī nata'a'kxtekui'li ixchicca'n
natakexmatni' Dios. Ā'chulā'
nataka'lhī nac cā'quilhtamacuj.

Ē palh nata'a'kxtekui'li
ixcā'lacchicni'ca'n, o ixtā'timīnca'n,
o ixtzī'ca'n, o ixtāta'ca'n, o

ixcamana'ca'n, o ixpūcuxtuca'n,

³⁰ā'chulā' nataka'lhī nac tzamā'

cā'quilhtamacuj. Hua'chi

a'ktin cientu ixlacata ā'chulā'

nataka'lhī ixcā'lacchicni'ca'n

ē nā lhūhua' ixtā'timīnca'n

ē ixtzī'ca'n ē ixtāta'ca'n ē

ixcamana'ca'n ē ixpūcuxtuca'n. Nā

nacāmakapātīnīncan. Nataka'lhī

ixlatamatca'n tū jā catilaksputli

jā Dios māpa'ksini'nkō'. ³¹Lhūhua'

a'nan tī ixlacasqui'nca huā'tzā';

jā Dios māpa'ksini'nkō', jā

ixtā'chuntza' catihuanli. Lhūhua'

a'nan tī jā ixlacasqui'nca huā'tzā';

jā Dios māpa'ksini'nkō', ā'chulā'

nalacasqui'nca.

**Ā'maktin Jesús māca'tzīnīni'lh chī
nani**

Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34

³²Jesús ē i'scujnu'ni'n

ixtatā'extunu'mā'nalh nac

Jerusalén ē Jesús ixcāpūlani'tēlha.

Xlaca'n talī'a'cnilh ē ti ixtastālani'

ixtajicua'n. Cālē'mpālh

lacapunchuna'j kelhacāujtu'

i'scujnu'ni'n ē tzucupālh cāhuani tū

na'a'kspula. ³³Jesús cāhuanilh:

—Ca'tziyā'tit a'mā'nauj

nac Jerusalén. A'ntza'

naquimacamāstā'can ixpālacata

quit Chī'xcu' xala' Tālmā'n.

Naquimacamāstā'can na

ixmacanca'n xanapuxcu'nu'

pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n

līmāpa'ksin. Xlaca'n natahuan

caquimaknica. Xlaca'n

naquintamacamāstā' na

ixmacanca'n xalanī'n

makat. ³⁴Naquintalakapala

ē naquintakēsnoke ē

naquintalakachojmanī ē

naquintamaknī. Ixli'a'ktu'tun

quilhtamacuj na'iclacastālancuana'n

na ixlacpu'na'i'tātca'n nīnī'n.

**Jacobo ē Juan tasqui'nli a'ktin
talakalhu'mān**

Mt. 20:20-28

³⁵Jacobo ē Juan, ixka'hua'chan

Zebedeo, talaktalacatzuna'jilh Jesús

ē tahuanih:

—Mākelhtahua'kē'ni',

iclacasqui'nāuj naquilatlahua'ni'yāuj

tū na'iccāsqui'ni'yān.

³⁶Xla' cākelhasqui'nilh:

—¿Tūchu lacasqui'nā'tit

na'iccātlahua'ni'yān?

³⁷Xlaca'n tahuanih:

—A'cxni' hui'x namāpa'ksini'nkō'ya',

quina'n iclacasqui'nāuj

na'iccāpāxtūtahui'layān, chā'tin

na mimpekxtūcāna'j ē ā'chā'tin na

mimpekxtūxui.

³⁸Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n jā ca'tziyā'tit tū

quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Ē tzē

natāyani'yā'tit palh napātini'nā'tit

hua'chi quit na'icpātini'n? Ū'tza'

hua'chi pūkō'tnu'nā'tit quivaso ē

hua'chi quintā'a'kpxā'tit.

³⁹Xlaca'n tahananli:

—Tzē na'ictlahuayāuj; tzē na'ictāyani'yāuj.

Jesús cāhuanilh:

—Masqui napātini'nā'tit chī quit,
⁴⁰ū'tza' naquilāpāxtūtahui'layāuj,
quit jāla icmāpa'ksi. Huā'mā'
pūtahui'lh cāxui'lica xmān
ixpālacata tī Dios lacsacli.

⁴¹A'cxni' kelhacāuj scujnu'nī'n
taca'tzilh tū kelhasqui'nīca Jesús,
tatzuculh talisītzī'ni' Jacobo ē Juan.

⁴²Jesús cāta'sani'lh ixlīpō'ktuca'n ē
cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit chī
ixtāyatca'n tī tamāpa'ksīni'n
nac cā'ti'ya'tna'. Xlaca'n hua'chi
ixtēcu'nī'n tī tā'tapa'ksi xlaca'n.
Palha' tamāpa'ksīni'n. ⁴³Jā chuntza'
catilalh na milacpu'na'i'tātca'n.
Catīxcuhuāl h tī ka'tla' huancu'tun
na milacpu'na'i'tātca'n,
ixlacasqui'nca xla' nala hua'chi
ixlacsujni'ca'n ā'makapitzīn.

⁴⁴Catīxcuhuāl h tī xapuxcu'
huancu'tun na milacpu'na'i'tātca'n,
ixlacasqui'nca xla' nala hua'chi
ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn
hui'xina'n. ⁴⁵Quit Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n. Quit jā icmilh na'icla
hua'chi xatēcu'; quit icmilh
na'icscujā ē na'iccāmaktāya
ā'makapitzīn. Na'icmacamāstā'
quilatamat na'iccāmakapūtaxtū
līlhūhua' —huanli Jesús.

**Jesús mālacahuānīlh Bartimeo tī
lakatzī'n ixuanī't**

Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43

⁴⁶Tachā'lh nac cā'lacchicni'
jā huanican Jericó. A'cxni'
Jesús ixtaxtumā'lh nac Jericó,
tatā'a'lh i'scujnu'nī'n ē lhūhua'

tachi'xcuhū't. Na ixpāxtūn tej
i'squi'ni'huā'yahū'lh lakatzī'n tī
ixuanican Bartimeo ixka'hua'cha
Timeo. ⁴⁷A'cxni' ca'tzilh

ixtētaxtumā'lh Jesús xala' nac
Nazaret, tzuculh ta'sa ē huanli:

—iJesús, hui'x ixtā'nat
David tī xa'icka'lhīmā'nauj!
iCaquilakalhu'ma'nti quit!

⁴⁸Lhūhua' chi'xcuhū'n
talacaquilhnlh ē tahananilh:

—Caquilhca'csla'.

Bartimeo ā'chulā' ixta'sa ē huanli:

—iHui'x ixtā'nat David

tī xa'icka'lhīmā'nauj,
caquilakalhu'ma'nti!

⁴⁹Jesús tāyalh ē cāhuanilh
i'scujnu'nī'n:

—Cata'sa'ni'tit.

Tata'sani'lh lakatzī'n ē tahananilh:

—Capāxuhua' ē catāya'. Jesús
ta'sani'yān.

⁵⁰Xla' tamakxtulh a'ktin ixl'u'xu'
ē tāyalh ē lakmilh Jesús. ⁵¹Jesús
kelhasqui'nīlh:

—¿Tūchu lacasqui'na'
na'ictlahuani'yān?

Lakatzī'n huanilh:

—Mākelhtahua'kē'ni',
caquimālacahuā'ni'.

⁵²Jesús huanilh:

—Tzētza' napina'. Hui'x a'ka'i'nī'ta'
quit tzē na'icmālacahuāniyān ē
ū'tza' lītze'ya'ntitza'.

Xamaktin lacahuāna'lh ē
stālani'lh Jesús nac tej.

Jesús tanūlh nac Jerusalén

Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19

11 A'cxni'
ixtalacatzuna'jīmā'nalhtza'
nac Jerusalén, tachā'lh nac sipej jā
huanican Olivos, ē ū'tza' lacatzuna'j

cā'lacchicni' jā huanican Betfagé
ē jā huanican Betania. Jesús
cāmāpūlilh chā'tu' i'scujnu'ni'n ²ē
cāhuanilh:

—Capintit nac cā'lacchicni' tū
tasu'yu na milacatza'jca'n. A'cxni'
nachipinā'tit nalaktzi'nā'tit a'ktin
xaska'ta' burro tū chī'yāhuacani't.
Jā tī chā'tin tī kētahui'lanī't.

Caxcuttit ē caquilālimini'uj
huā'tzā'. ³Palh catīhuālh
nacākelhasqui'ni'yān: “¿Tū
ixpālacata xcutpā'na'ntit burrito?”,
hui'xina'n nakelhtini'nā'tit:

“Māpa'ksini' namaclacasqui'n ē palaj
tunca namacamimpala huā'tzā'.”

⁴Ta'a'lh ē tamaclalh
lakatin xasāsti'cus burro tū
ixchī'yāhuacani't. Ixyālh nac tej
lacatzuna'j xamākelhcha a'ktin chic.
Tatzuculh taxcuta.

⁵Makapitzin chi'xcuhui'n tī
ixtayāna'lh takelhasqui'nilh:

—¿Tū tlahua'pā'na'ntit? ¿Tū
ixpālacata xcutpā'na'ntit burro?

⁶Scujnu'ni'n takelhtini'lh
chuntza' chī Jesús ixcāhuanini't.
Chi'xcuhui'n tamakxtekli ē talē'lh.
⁷Talimini'lh Jesús xasāsti'cus burro
ē talikētlapalh ixlu'xu'ca'n ē xla'
kētahui'lh. ⁸Lhūhua' tachi'xcuhui't
tamāpi'ni'lh ixlu'xu'ca'n nac tej.
Ā'makapitzin ixtacā' xalacstīn
ixpeken qui'hui' natamāpi'ni' nac
tej. Chuntza' talimāsu'yulh palh
ixtalakachi'xcuhui'mā'nalh Jesús.

⁹Tī ixtapūlani'tēlha ē tī
ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa ē
tahuani:

—iCamakapāxuīca Dios!
Dios casicua'lanātlahualh
tī limimā'lh ixlimāpa'ksin
Māpa'ksini' quinDiosca'n. ¹⁰Dios

casicua'lanātlahualh limāpa'ksin tū
nala, ē ū'tza' hua'chi ixlimāpa'ksin
quixū'nāpapca'n David.

iCalakachi'xcuhui'ca Dios!

¹¹A'cxni' Jesús chā'lh nac
Jerusalén, tanūlh xaka'tla' nac
templo. Kōtanūtza' ixuanī't, ē
a'cxni' calhāxcuhuālh laktzi'nkō'lh
na ixchakān templo, taxtulh ē
cātā'a'lh kelhacāujtu' scujnu'ni'n
nac Betania.

Jesús lacaquilhnilh xaqui'hui' higo

Mt. 21:18-19

¹²Ixlilakali a'cxni' tataxtulh nac
Betania, Jesús ixtzi'nca. ¹³Makat
laktzi'lh a'katin xaqui'hui' higo
ē ixtaxtuni'ni'ttza' xapa'lhma'
qui'hui'. Jesús talacatzuna'jilh
nalaktzi'n palh ixua'ca'lhtza'
xatahua'ca't. A'cxni' chā'lh jā ixyālh
qui'hui', jā ixka'lhī ixtahua'ca't.

Xmān xapa'lhma' ixka'lhī
ixpālacata jāna'j ixchā'n ixpūlanān
higo. ¹⁴Jesús huanilh qui'hui':

—Jā makstin catihua'ca'
mintahua'ca't.

I'scujnu'ni'n takexmatli tū
huanilh qui'hui'.

Jesús cātamacxtukō'lh tū jā tze na ixpūchakān xaka'tla' templo

Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22

¹⁵A'cxni' tachā'lh nac
Jerusalén, Jesús tanūlh
xaka'tla' nac templo ē tzuculh
cātantlakaxtu tī ixtastā'namā'nalh
ē tī ixtatamāhuana'mā'nalh
na ixtanquilhtin templo.
Cāmakpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n
tī ixtapakxtumā'nalh ixtumīnca'n
tachi'xcuhui't ē nā ixpūtahui'lhca'n
tī ixtastā'mā'nalh pālūmax. ¹⁶Jā

makxteklī nūn chā'tin natētaxtu na ixtanquilhtīn templo palh ixlē'mā'lh catūhuālh. ¹⁷Ixcāmāsu'yuni' tachi'xcuhui't ē huanli:

—¿Ē jā tazto'kni' chuntza'?:

“Quinchic namāpācuhuican chic jā tlahuacan oración. Tachi'xcuhui't xalani'n calhāxcuhuālh natamin natatlahua oración.” Chī tlahuapā'na'ntit, limāxtuni'tantit hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.

¹⁸Cāmāca'tzīnīca xanapuxcu'nu' pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksin. Xlaca'n ixtaputzamā'nal chī natalīmaknī Jesús. Ixtajicua'ni' Jesús ixpālacata ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't ixtali'a'cni' chī ixmāsu'yu. ¹⁹A'cxni' ixtā'cnūnī'ttza' chi'chini', Jesús ē i'scujnu'nī'n tataxtulh nac Jerusalén.

Scācli xaqui'hui' higo

Mt. 21:20-22

²⁰Ixlīlakalī tzi'saj tatētaxtulh jā ixyālh xaqui'hui' higo ē talaktzi'lh hua'chi i'scāckō'ni'ttza' pō'ktu ixtankēxē'k. ²¹Pedro lacapāstacli tū ixtaninī't Jesús ē huanilh:

—Mākelhtahua'kē'ni', cala'ktzi'.

Qui'hui' scāctāyakō'lh'tza'; ū'tza' tū lacaquilhni'.

²²Jesús cākelhtilh:

—Ca'a'ka'i'ni'tit Dios. ²³Ixlīcāna' tū iccāhuanīyān. Catīxcuhuālh tī tzej na'a'ka'i' ē jā naka'lhī a'ktu' ixtalacapāstacni', natlahuani'can tū xla' nasqui'n. Palh nahuani sipej: “Catapānu' ā'tzā' ē catojo' nac xcān”, chuntza' nala, xmān jā caka'lhīlh a'ktu' ixtalacapāstacni'.

²⁴Ū'tza' iccālihuaniyān ixlīpō'ktu

tū nasqui'ni'yā'tit a'cxni' orarīyā'tit Dios, ca'a'ka'i'tit ka'lhī'yā'tittza' ē namaktīni'nā'tit. ²⁵A'cxni' natāya'yā'tit ē tlahua'pā'na'ntit oración, namātza'nkēna'ni'yā'tit catīhuālh palh cātlahuani'ni'ta'n tū jā tze. Chuntza' minTāta'ca'n tī hui'lh nac a'kapūn tzē nacāmātza'nkēna'ni'yān mincuentaca'n. ²⁶Palh hui'xina'n jā cāmātza'nkēna'ni'yā'tit ā'makapitzīn, minTāta'ca'n tī hui'lh nac a'kapūn jā caticāmātza'nkēna'ni'n tū jā tze tū tlahua'ni'ta'ntit.

Ixlīmāpa'ksin Jesús

Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8

²⁷Tachā'lh nac Jerusalén. A'cxni' Jesús ixlātā'huan xaka'tla' nac templo, talaktalacatzuna'jilh xanapuxcu'nu' pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksin ē xalakōlu'n israelitas. ²⁸Takelhasqui'nilh:

—¿Tī ixlīmāpa'ksin cālītlahua'pā't tzamā'? ¿Tīchu maxqui'n huā'mā' limāpa'ksin?

²⁹Jesús cākelhtilh:

—Nā quit na'iccākelhasqui'niyān catūhuālh. Palh naquilākelhtiyāuj, nā quit na'iccāhuanīyān tīchu ixlīmāpa'ksin iccālītlahuamā'lh huā'mā'. ³⁰¿Tīchu ixlīmāpa'ksin ixlīmā'kpxāni'n Juan?

¿Ixlīmāpa'ksin Dios o ixlīmāpa'ksinca'n chi'xcuhui'n? Caquilākelhtiyuj.

³¹Xlaca'n tatzuculh talālītā'chihuīna'n ixlīmānca'n ē talāhuanilh:

—¿Chī nahuanīyāuj? Palh nahuanīyāuj ixlīmā'kpxāni'n

ixlīmāpa'ksin Dios,
 naquincākelhasqui'niyān: “¿Tū
 ixpālacata jā a'ka'i'ni'ta'ntit?”
³²Jāla catihuanij ixlīmāpa'ksinca'n
 chi'xcuhui'n ixpālacata
 cājicua'ni'yāuj tachi'xcuhui't
 —talāhuanilh.

Ixtajicua'n tachi'xcuhui't
 natasitzi' ixpālacata ixlipō'ktuca'n
 ixta'a'ka'i'ni' Juan ixlicāna'
 ixa'kchihuina' Dios ixuanit'. ³³Ū'tza'
 talikelhtilh Jesús:

—Jā iccā'tziyāuj tichu
 ixlīmāpa'ksin.

Jesús cāhuanilh:

—Nā chuntza' quit jā
 iccāhuanin tichu ixlīmāpa'ksin
 iccāliltlahuamā'lh huā'mā'.

Xalacca'tzana' maksujni'n

Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19

12 Jesús tzuculh
 cālītā'chihuina'n
 tachi'xcuhui't tū lica'tzini'can ē
 cāhuanilh:

—Ixui'lh chā'tin chi'xcu' tī
 cha'nli mayāc tū māstā' uvas.
 Liculālhui'lilh chihuix ixti'ya't
 ē cāxtlahualh ixpūlacchi'can
 ē yāhualh a'ktin torre tū
 napūmaktaka'lha ixpū'uva.

ʼĀlistān cāmāsācua'nilh ixti'ya't
 makapitzin tasācua'n natasuja
 i'tātna'. Xla' a'lh latā'kchoko makat.

²A'cxni' chilhtza' ixpūlanān uvas,
 macā'lh i'scujni' na ixpū'uva. A'lh
 cāsqui'ni' tasācua'n catamaxqui'lh
 tū tamakalanī't tū ixla' ixtēcu'
 ti'ya't. ³Tasācua'n tachi'palh
 scujni' ē tatucslī ē chuntza'
 tamāspi'tli. Jā tū tū maxqui'ca.

⁴Ixtēcu' pū'uva macā'mpāl
 ā'chā'tin i'scujni'. Tasācua'n

tacucta'lalh ē talakapalalh ē
 chuntza' tamacā'lh. ⁵Ixtēcu'
 macā'mpāl ā'chā'tin ē tamaknilh
 xla'. Ixtēcu' cāmācā'mpāl
 lhūhua' ā'makapitzin. Tasācua'n
 cālacni'cui'lilh makapitzin ē
 tamaknilh ā'makapitzin.

⁶Ā'xmān chā'tin ixui'lhcus tī tze
 namacā'ncan, ē ū'tza' ixka'hua'cha
 tī ixpāxqui'. Xla' ā'xmān macā'lh
 ē huanli: “Natalakachi'xcuhui'
 quinka'hua'cha.” ⁷Chuntza' jā ixlicāna'.
 Tasācua'n talāhuanilh: “Ū'tza' tī ixla'
 nahuankō' ixlipō'ktu tū ka'lhī ixtāta'.
 Camakniuj ē chuntza' quilaca'n nahuan
 pū'uva.” ⁸Tachi'palh ē tamaknilh ē
 taquimacā'lh ixquiltūn pū'uva.

⁹Jesús cākelhasqui'nilh:

—¿Chī puhua'nā'tit? ¿Tūchu
 nacātlahuani' ixtēcu' pū'uva tī
 ixcāmāsācua'nīcani't? Na'a'n
 ē nacāmālakspūtūkō' tzamā'
 tasācua'n ē nacāmāsācua'ni pū'uva
 ā'makapitzin xtum tasācua'n.

¹⁰¿Ē jā maktin

likelhtahua'kani'ta'ntit na ixtachihuin
 Dios ixpālacata i'Ska'ta'? Xla' hua'chi
 chihuix tū litzo'kcani't ē chuntza' huan:

Tapācna'ni'n talakmaka'lh
 chihuix ē tzamā' chihuix tū
 ā'chulā' ixlacasqui'nca.

¹¹Chuntza' tlhualh Māpa'ksini' ē
 quina'n iclī'a'cnīyāuj.

¹²Tī ixtaquiclhaktzi'n Jesús
 titachi'pacu'tunli ixpālacata
 ta'u'cxca'tzilh xla'ca'n hua'chi tasācua'n
 nac pū'uva. Ixtajicua'ni' tachi'xcuhui't ē
 ū'tza' talimaktekli ē ta'a'lh.

Ixpālacata tamātā'jin

Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26

¹³Cālakmacā'nca Jesús
 ā'makapitzin fariseos ē

ixchi'xcuui'n Herodes.
 Cālakmacā'nca natakexmatxtu
 catūhuālh tū tzē natalimālacsu'yu.
¹⁴A'cxni' talakchā'lh, tahuanilh:
 —Mākelhtahua'kē'ni', icca'tziyāuj
 hui'x hua'na' tū ixlicāna'. Hui'x
 jā cātlahua'ni'ya' cuenta chī
 talichihuīna'nān tachi'xcuui't.
 Lacxtim cālaktzi'na' ixlipō'ktuca'n
 tachi'xcuui't. Hui'x tzej
 māsuy'u'ya' chī Dios lacasqui'n.
 ¿Inchā tze na'icxokoyāuj tū
 mātaj'jini'n emperador romano o jā
 ixlacasqui'nca?

¹⁵Jesús ixca'tzi xmān
 ixtalilaktzi'ncu'tun ē
 cākelhasqui'nilh:

—¿Tū ixpālacata
 quilālilaktzi'ncu'tunāuj?
 Caquilālīmini'uj a'ktin tumīn
 na'iclaktzi'n.

¹⁶Talīmini'lh a'ktin denario
 tū ixtumīnca'n ē Jesús
 cākelhasqui'nilh:

—¿Tichu ixlacan tasu'yu nac
 huā'mā' tumīn ē tichu ixtacuui'ni'
 tatzo'kni'?

Xlaca'n tahuanilh:

—Isla' emperador.

¹⁷Palaj tunca Jesús cāhuanilh:

—Camaxqui'tit emperador tū i'xla'
 ē camaxqui'tit Dios tū i'xla'.

Xlaca'n talī'a'cnilh chī cākelhtilh
 Jesús.

Chī nala a'cxni' nalacastālancuana'n

Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40

¹⁸Ā'listān talakmilh Jesús
 makapitzīn saduceos. Xlaca'n
 tamāsu'yu jā catilacastālancuana'nca.
 Ū'tza' talīhuanilh Jesús:

¹⁹—Mākelhtahua'kē'ni', Moisés
 quincāmakxtekni'nī'tan huā'mā'

tatzo'kni': Palh nanī chā'tin
 chī'xcu' tī tamakaxtokni'ttza', ē
 palh nīmakxteka ixpuscāt ē
 jā tī i'ska'ta', ixlacasqui'nca
 i'stancu natā'tamakaxtoka tī
 nīmaka'ncanī't. Xapūla ka'hua'cha
 tī nalacatuncuui' i'ska'ta'
 nahuan xapuxcu' tī nīnī'ttza'.

²⁰Ixtahui'lānalh kelhatojon
 litā'timīn. Xapuxcu' tamakaxtokli
 ē jā ixka'lhī i'ska'ta' a'cxni' nīlh.

²¹Ixlīchā'tu' tā'tamakaxtokli tī
 nīmaka'ncanī'ttza' ē nā xla' nīlh
 ē jā ka'lhīlh i'ska'ta'. Chuntza'
 a'kspulapālh ā'chā'tin i'stancu
 a'cxni' tā'tamakaxtokli tī
 nīmaka'ncanī'ttza'. ²²Chuntza'
 chā'tunu' ixkelhatojonca'n
 tatā'tamakaxtokli puscāt ē
 ixlipō'ktuca'n tanīlh. Jā tī
 chā'tin i'ska'ta'ca'n tamakxtekli.
 Ā'xmān nīlh puscāt. ²³A'cxni'
 nalacastālancuana'ncan,
 ¿tichu i'xla' nahuan tzamā'
 puscāt? Ixkelhatojonca'n
 ixtatā'tamakaxtokni't.

²⁴Jesús cākelhtilh:

—Ū'tza' litā'a'kškāhui'nī'ta'ntit
 mina'cstuca'n. Jā ca'tziyā'tit
 tū tatzo'kni' na ixtachihuīn
 Dios ē jā ca'tziyā'tit chī huanī't
 ixlītlī'huī'qui. ²⁵A'cxni' nīnī'n
 natalacastālancuana'n, jā
 catitamakaxtokca ē jā
 catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n
 natatamakaxtoka. Xlaca'n natala
 hua'chi ixāngeles Dios xalanī'n
 nac a'kapūn. ²⁶Moisés tzo'kli
 ixpālacata tī natalacastālancuana'n
 a'cxni' litzo'kli a'ctzuna'
 qui'huī' tū i'xlamamā'lh. ¿Ē jā
 likelhtahua'kani'ta'ntit tū Dios
 huanilh Moisés? Chuntza' huanli:

“Quit ixDiosca'n Abraham ē Isaac ē Jacob.” ²⁷Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan ē jā xanīnī'n. Hui'xina'n ta'a'kskāhuī'yā'tit mina'cstuca'n.

**Līmāpa'ksin tū ā'chulā'
ixlacasqui'nca**

Mt. 22:34-40; Lc. 10:27

²⁸Cālakmilh Jesús chā'tin xamākelhtahua'kē'ni' līmāpa'ksin ē cākexmatli chī saduceos talālīhuanimā'nalh. Xla' ca'tzīlh chī tzej cākelhtīlh Jesús. Palaj tunca kelhasqui'nīlh:

—¿Tuchūyā līmāpa'ksin ā'chulā' ixlacasqui'nca?

²⁹Jesús kelhtīlh:

—Līmāpa'ksin tū ā'chulā' ixlacasqui'nca, ū'tza' huā'mā': “Cakexpa'ttit hui'xina'n israelitas. Māpa'ksini' quinDiosca'n xmān ū'tza' Māpa'ksini'. ³⁰Calīpāxqui' Māpa'ksini' tī minDios ixlīpō'ktu milistacna' ē ixlīpō'ktu mintalacapāstacni' ē milītlī'huī'qui.”

³¹Ixlī'a'ktu' līmāpa'ksin ū'tza' huā'mā': “Capāxqui' ā'makapitzin chuntza' chī pāxqui'ca'na' mina'cstu.” Jā tū a'nan ā'a'ktin līmāpa'ksin tū ā'chulā' ixlacasqui'nca.

³²Palaj tunca xamākelhtahua'kē'ni' līmāpa'ksin huanilh:

—Ixlicāna' tū hua'na', Mākelhtahua'kē'ni'. Hui'lh chā'tin Dios ē xla' xmān ixlīmān Dios.

³³Ixlacasqui'nca nalīpāxqui'yāuj ixlīpō'ktu quilīstacna'ca'n ē ixlīpō'ktu quintalacapāstacni'ca'n ē quilītlī'huī'quica'n. Nā ixlacasqui'nca napāxqui'yāuj

ā'chā'tin chuntza' chī quina'cstuca'n quincātapāxqui'yān. Palh chuntza' natlahuayāuj, ū'tza' ā'chulā' xatze ē jā namālacnūnīyāuj Dios tū maknīcan ē tū lhucuyucan.

³⁴Jesús cuenta tlahualh chī tzej lacapāstacli ē kelhtīlh xamākelhtahua'kē'ni' līmāpa'ksin. Jesús huanilh:

—Tīspuṭni'yān xmān macsti'nalj natapa'ksini'ya' Dios.

Jātza' tī chā'tin ixkelhasqui'nīcu'tun ixpālacata ixtajicua'n.

Cristo ī'xū'nātā'nat David

Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44

³⁵Jesús ixcāmāsu'yuni'mā'lh tachi'xcuḥuī't xaka'tla' nac templo ē cāhuanilh:

—Xamākelhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksin, ¿chī talīhuanacan Cristo tī Dios hui'līlh ixlīmākapūtaxtūnu' ū'tza' ī'xū'nātā'nat David? ³⁶Tzamā' David huanli chuntza' chī māsu'yuni'lh Espīritu Santo ē chuntza' tzo'kli:

Māpa'ksini' Dios huanilh qui'Māpa'ksini':

“Catahui'la' na quimpekxtēcāna'j hasta a'cxni' quit na'iccāskāhuī'kō' mintā'lāquiclhaktzi'.”

³⁷Palh David līchihuīna'nli ī'xū'nātā'nat ē mājācuḥuīlh ixMāpa'ksini', ū'tza' huanicu'tun xla' ā'chulā' xaka'tla' nalītaxtu — huanli Jesús.

Lhūhua' tachi'xcuḥuī't lipāxuhua takexmatli.

**Jesús cālimālacsu'yulh
xamākelhtahua'kē'ni'ni'n
limāpa'ksin**

Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47

³⁸A'cxni' Jesús

ixcāmāsu'yuni'mā'lh tachi'xcuui't,
ixcāhuani:

—Catamaktaka'lhtit ē
jā ticālī'a'kskāhuī'yān
xamākelhtahua'kē'ni'ni'n
limāpa'ksin tī
tapūlatā'kchokocu'tun
xapūlh mā'n ixlū'xu'ca'n. Nā
talacasqui'n cacātā'chihuīna'nca ē
cacālakachi'xcuui'ca nac cā'tejen.
³⁹Na ixtemploca'n israelitas
xlaca'n taquilh pūlatahuī'lacu'tun ē
talacasqui'n cacālakachi'xcuui'ca
jā tlahuacan cā'tani'. ⁴⁰Xlaca'n
ta'a'kskāhuī'makti ixchicca'n tī
ixtacānimaka'ncani't ē ā'līstān na'
tunca ta'orarli jā nacālaktzi'ncan
ē chuntza' tali'a'kskāhuī'nin.
Ā'chulā' natapātini'n xlaca'n ē jā
ā'makapitzin.

**Tū māstā'lh xcamanin tī
nimaka'ncani't**

Lc. 21:1-4

⁴¹Jesús tahuī'lh na ixlacatin jā
ixmojōcan tumin tū maxqui'can
Dios. Ixcālaktzi'mā'lh tachi'xcuui't
a'cxni' ixtamojō ixtumīnca'n.
Kelhalhūhua' lacricujnu' tamojōlh
lhūhua' ixtumīnca'n. ⁴²Milh chā'tin
tī nīmaka'ncani't; xcamanin
ixuanit. Xla' cāmojōlh pektu'
ixtumīn cobre; xmān macsti'na'
ixtatlj. ⁴³Jesús cāta'sani'lh
i'scujnu'ni'n ē cāhuanilh:
—Ixlicāna' iccāhuaniyān: tū
mojōlh huā'mā' xcamanin tī

nīmaka'ncani't ā'chulā' ixtatlj
na ixlacatin Dios ē jā tū tamojōlh
ā'makapitzin. ⁴⁴Xlaca'n tamojōlh
xmān tū ixcāquitāxtūni'ni'ttza'
ixpālacata xlaca'n lacricujnu'.
Puscāt, xla' masqui jā lhūhua'
ixka'lhī, māstā'kō'lh ixlipō'ktu tū
ixlihuā'yan.

**Jesús huanli nalactlahuacan xaka'tla'
templo**

Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6

13 A'cxni' Jesús ixtaxtumā'lh
xaka'tla' nac templo,
chā'tin i'scujnu'ni'n huanilh:
—Mākelhtahua'kē'ni', cala'ktzi'.
Tzēhuani't chihuix tū litlahuacani't
huā'mā' xaka'tla' templo ē tzej
taxtulh.

²Jesús kelhtilh:
—Calaktzi'ntit ixlipō'ktu
huā'mā' tū ixla' templo. Namin
a'ktin quilhtamacuj a'cxni' nūn
a'ktin chihuix catilākēthahuī'lh.
Ixlipō'ktuca'n nataponckō' ē
talhta'm nalacā.

**Nalica'tzican chī na'a'ksputa
cā'quilhtamacuj**

Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24

³Jesús tahuī'lh na ixtützā'n
sipej jā huanican Olivos ē na
ixlaktzaj xaka'tla' templo. Pedro
ē Jacobo ē Juan ē Andrés tzē'k
takelhasqui'nilh:

⁴—Iclacasqui'nāuj
naquilāhuaniyāuj jā'cxni'
na'a'kspula tzamā'. ¿Chī
na'iclica'tziyāuj palh palaj
na'a'kspula tū hua'nti?

⁵Jesús cāhuanilh:
—Catamaktaka'lhtit jā tī chā'tin
nacā'a'kskāhuī'yān. ⁶Lhūhua'

chi'xcuhui'n natahuan taka'lhī
quilīmāpa'ksin. Chā'tunu'
natahuan: "Quit Cristo tī Dios
lacsacnī't." Chuntza' lhūhua' tī
nacā'a'kskāhui'can.

⁷Nakexpa'tā'tit chī macasā'nan
jā lacatzuna'j lāta'lamā'ca
ē nacātamāca'tzīniyān chī
lāta'lamā'ca makat. Jā tijicua'nā'tit.
Chuntza' pūla na'a'kspula. Jāna'j
ixlī'a'ksputni'. ⁸Chā'tin puxcu'
ixtā'lāquiclhaktzi' nahuan ā'chā'tin.
Chā'tin māpa'ksīni' naskāhui'cu'tun
ā'chā'tin. Calhāxcuhuālh natachiqui
ti'ya't ē na'a'nan tatzi'ncstat.
Ixlipō'ktu huā'mā' xmān ixlizucuni'
chī napātīni'ncan.

⁹Cuenta catlahua'tit ixpālacata
nacātamacamāstā'yān jā
tahui'lāna'n māpa'ksīni'ni'n ē
nacātamaksno'kān nac templo.
Quilā'a'ka'i'ni'yāu ē ū'tza'
nacātalilē'nān na ixlacinca'n
gubernadores ē na ixlacinca'n
māpa'ksīni'ni'n. Chuntza'
nachihuīna'nā'tit quimpālacata.

¹⁰A'cxni' jāna'j ā'sputa tzamā'
cā'quilhtamacuj, ixlacasqui'nca
nacāmāsu'yuni'can xatze
tachihuīn tachi'xcuhui't
calhāxcuhuālh nac cā'quilhtamacuj.
¹¹A'cxni' nacātachi'payān ē
nacātamacamāstā'yān a'ntza' jā
tahui'lāna'lh māpa'ksīni'ni'n,
jā catili'a'ktayuntit pūla chī
nalitamaktāyayā'tit. Nahua'nā'tit tū
puhua'nā'tit a'cxni' nachā'n tzamā'
hora. Jā hui'xina'n catichihuīna'ntit.
Espíritu Santo nacāmāchihuīniyān.

¹²Tī quinta'a'ka'i'ni'
nacāmamacamāstā'can jā tahui'lāna'lh
māpa'ksīni'ni'n. Masqui ixtā'tinca'n
natamacamāstā' nacāmāknīcan.

Xanatātana' natamacamāstā'
nacāmāknīcan ixcamana'ca'n
tī ta'a'ka'ī'. Lacstīn natasitzi'ni'
ixtāta'ca'n ē ixtzi'ca'n tī
ta'a'ka'ī' ē natamāmaknīni'n.
¹³Ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhui't
nacātaquiclhaktzi'nān ē xmān
tū quilipālacata. Tī natatāyani'
hasta a'cxni' natanī, xlaca'n
nacāmākapūtāxtūcan.

¹⁴Nalaktzi'nā'tit tzamā' jā tze
tū nalactlahuakō' ē natāya jā jā
minī'ni' chuntza' chī tzo'knulh
profeta Daniel. Quit tī ictzo'kmā'lh
huā'mā', iccāhuaniyān hui'xina'n
tī kelhtahua'kapā'na'ntit cuenta
catlahua'tit. A'cxni' nalaktzi'nā'tit
tzamā', a'cxni' ixlacasqui'nca
natatzā'la hasta nac sipej xlaca'n tī
tahui'lāna'lh nac Judea. ¹⁵Tzamā'
quilhtamacuj a'cxni' natayuja tī
tahui'lāna'lh na ixa'kstīn ixchicca'n,
jā catitatanūlh na ixchicca'n
natamāxtu catūhuālh tū ixla'ca'n.
¹⁶Tī tascujmā'nal nac pūcuxtu jā
catitataspi'tli na ixchicca'n natataya
ixlu'xu'ca'n. ¹⁷Tzamā' quilhtamacuj
koxa titala puscan tī taka'lhīni't o tī
tamāzti'qui'ni'ncus.

¹⁸Casqui'ni'tit Dios jā
ixlacasqui'nca natzā'la'yā'tit
a'cxni' lonknu'n. ¹⁹Napātīni'ncan
a'cxni' nala huā'mā'. Hasta
a'cxni' Dios mālacatzuculh
tzamā' cā'quilhtamacuj, jā maktin
pātīni'ncan't chī napātīni'ncan
tzamā' quilhtamacuj. Jātza' maktin
catilalh ixtā'chuntza' ā'listān. ²⁰Palh
Dios jā ixtimāmacsti'na'jil huā'mā'
quilhtamacuj, jā ixta'a'kapūtāxtulh
jā tī chā'tin. Dios namāmacsti'na'jī
ixpālacata cālakalhu'man xlaca'n tī
cālacsacnī't.

²¹ 'A'cxni' namin tzamā' tapātīn ē palh catihuālh iccāhuanin: “Chā calaktzī'ntit. Ā' hui'lh Cristo tī Dios lacsacui'lilh”, jā cati'a'ka'i'tit. Palh catihuālh iccāhuanin: “Chā calaktzī'ntit. Ā'jnanu' yālh”, jā cati'a'ka'i'tit. ²² Natamin lhūhua' a'kskāhui'ni'ni'n ē makapitzīn natahuan māni' xlaça'n Cristo ē ā'makapitzīn natahuan māni' xlaça'n ixa'kchiuina'ni'n Dios. Nā natatlahua li'a'cnin nata'a'kskāhui'cu'tun xlaça'n tī Dios cālacsacli. Jāla catita'a'kskāhui'lh tī Dios cālacsacli masqui nacā'a'kskāhui'can ā'makapitzīn. ²³ Skalalh catahui'la'tit. Iccāhuanintza' ixlipō'ktu huā'mā' ē chuntza' jā nacātita'a'kskāhui'yān.

**Chī namimpala Chi'xcu' xala'
Tālmā'n**

Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36

²⁴ Jesús cāhuanipālh:
—Tzamā' quilhtamacuj
a'cxni' na'a'kspulatzā' huā'mā'
tapātīn, chi'chini' ē mālhcuyu'
jā catitamāxkakēni'lh. ²⁵ Sta'cu
nataminācha' nac a'kapūn ē hasta
a'kapūn natachiqui. ²⁶ A'cxni'
naquintalaktzī'n quit Chi'xcu'
xala' Tālmā'n chī na'icpūmin
nac poklhnu'. Na'icka'lhī
lhūhua' litli'hui'qui ē tzēhuani't
na'icxkaka. ²⁷ Palaj tunca
na'iccāmacamin quināngeles ē
natamākēstoka tī cālacsaccanī't.
Natamin tī cālacsaccanī't xalanī'n
calhāxcuahuālh nac cā'quilhtamacuj.
²⁸ Calimakscā'ttit zaqui'hui'
higo. A'cxni' tza'la'nka'
ixpeken ē tzucumā'lh tapu'n
xapa'lhma', hui'xina'n ca'tziyā'tit

talacatzuna'jīmā'lhntza' a'cxni'
nalhcācnan. ²⁹ Chuntza' a'cxni'
na'a'kspula ixlipō'ktu huā'mā'
tū iccāhuaniyān, naca'tziyā'tit
talacatzuna'jīmā'lhntza' a'cxni'
nasputa cā'quilhtamacuj.
Talacatzuna'jīmā'lhntza' hua'chi
chā'tin tī ka'lhīmā'ca ē yālhntza' na
ixlacapūn mākelhcha. ³⁰ Ixlīcāna'
tū iccāhuaniyān. Xlaça'n tī
tahui'lāna'lhcus jā catitanīkō'lh
hasta a'cxni' na'a'kspula ixlipō'ktu
huā'mā' tū iccāhuanin. ³¹ Masqui
nasputa a'kapūn ē nasputa ti'ya't,
jā maktin catisputli quintachihuīn;
pō'ktu nakentaxtukō'.
³² Jā tī chā'tin ca'tzi jā'cxni'
namin huā'mā' quilhtamacuj o
huā'mā' hora; nūn āngeles xalanī'n
nac a'kapūn jā taca'tzi. Nūn i'Ska'ta'
Dios jā ca'tzi. Xmān Dios xaTāta'
ca'tzi jā'cxni' ixlicāna' na'a'kspula.
³³ Skalalh catahui'la'tit ixpālacata
jā ca'tziyā'tit jā'cxni' na'a'kspula
huā'mā'. ³⁴ Ū'tza' hua'chi chā'tin
chi'xcu' tī na'a'n latā'kchoko
makat. Nacāmacamaxqui'tā'qui'
ixchic i'scujnu'ni'n ē nacāmaxqui'
ixtascujūtca'n chā'tunu'. Nayāhua
chā'tin maktaka'lhna' nac
tanquilhtīn ē namāpa'ksī skalalh
natāya. ³⁵ Chuntza' hui'xina'n
skalalh catahui'la'tit ixpālacata jā
ca'tziyā'tit jā'cxni' namin ixtēcu'
chic. Palhāsā' namin smalanka'n,
o a'cxni' chū'cus nata'sa puyux,
o i'tāt tzi'sa, o a'cxni' xkakatzā'.
³⁶ Ū'tza' skalalh calitahuī'la'tit
ixpālacata jā lhtatapā'na'ntit a'cxni'
xamaktin namin. ³⁷ Iccāhuaniyān
hui'xina'n: Skalalh catahui'la'tit. Nā
skalalh catatahui'lh ixlipō'ktuca'n
tachi'xcuhui't —cāhuanilh Jesús.

Talichihuina'nli natachi'pa Jesús

Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53

14 Ā'a'ktu' quilhtamacuj i'sputacus ixcā'tani'ca'n israelitas tū huanican pascua a'cxni' hua'can pāntzīn tū jā ka'lhī levadura. Xanapuxcu'nu' pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksīn ixtaputzamā'nal chī natali'a'kskāhui' Jesús natachi'pa ē natamāmaknīnī'n. ²Talāhuanilh: —Palh natlahuayāuj catūhuālh lihuān lamā'lh cā'tani', tachi'xcuhui't natatā'kaqui'.

Chā'tin puscāt licuctlahualh aceite Jesús

Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8

³Jesús ixuī'lh nac Betania na ixchic Simón. Ū'tza' huā'mā' Simón tī ixmasni'mā'lh ixquinīt ē ixtzeyani'ttza'. A'cxni' Jesús ixuā'yamā'lh a'ntza', chā'tin puscāt laktalacatzuna'jilh. Ixlē'mā'lh pātin lameti tū ixlitzuma aceite tū xatapalaxla' ē mu'csu ixuani't. Ū'tza' tū huanican nardo. Puscāt pa'klhli lameti ē licuctlahualh Jesús aceite. ⁴Makapitzīn tī ixtahui'lāna'lh talisitzī'lh ē talāhuanilh:

—¿Tū ixpālacata pāxcat lilalh huā'mā' aceite? ⁵Ixtatlaj hua'chi ixtatlaj chā'tin chi'xcu' chī a'ktin cā'ta. Tzē i'stā'ca ē tumīn tzē ixcāmaxqui'ca xcamanīnī'n.

Taquilhnīlh puscāt.

⁶Jesús cāhuanilh:

—Camakxtektit. ¿Tū ixpālacata jicsmāhui'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh tū tze. ⁷Pō'ktu quilhtamacuj na'a'nan xcamanīnī'n

na milacpu'na'itātca'n. A'cxni' lacasqui'nā'tit, tzē nacātlahuani'yā'tit tū tze. Quit jā pō'ktu quilhtamacuj na'iccātā'tahui'layān. ⁸Puscāt tlahualh tū tzē ixlacpuhuan. Quilicuctlahualh aceite ē chuntza' quincāxui'lilhtza' chī naquimā'cnūcan. ⁹Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Calhāxcuhuālh nac cā'quilhtamacuj jā namāca'tzīnī'nīncan xatze tachihuīn ixtla' Cristo, a'ntza' nahuāncan tū tlahualh huā'mā' puscāt. Ū'tza' ixlīpō'ktuca'n natalīlacapāstaca xla' —huanli Jesús.

Judas cāhuanilh namacamāstā' Jesús

Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6

¹⁰Judas Iscariote chā'tin ixlīkelhacāujtu' scujnu'nī'n ixuani't. Xla' cālaka'lh xanapuxcu'nu' pālejni' nacāhuani ixcāmacamaxqui'lh Jesús. ¹¹A'cxni' takexmatli tū cāhuanica, tapāxuhualh ē tahuanilh natamaxqui' tumīn. Ē Judas tzuculh putza chī ixlīmacamāstā'lh Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh i'scujnu'nī'n

Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23;

Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26

¹²Mīlh quilhtamacuj tū ixlitzucuni' cā'tani' a'cxni' hua'can pāntzīn tū jā litlahuacani't levadura. Huā'mā' quilhtamacuj a'cxni' maknīcan xaska'ta' purecu' tū nahua'can ixpālacata huā'mā' cā'tani' tū huanican pascua. Ī'scujnu'nī'n takelhasqui'nīlh Jesús: —¿Jāchu lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāxtlahuayāuj tū nahua'can cā'tani'?

¹³Cāmacā'lh chā'tu' i'scujnu'nī'n ē cāhuanilh:

—Capintit nac cā'lacchicni' ē namacla'yā'tit chā'tin chi'xcu' ti lē'mā'lh ixtlāmam. Nastālani'yā'tit.

¹⁴Jā xla' natanū, nā natanū'yā'tit ē nahuaniyā'tit ixtēcu' chic:

“Mākelhtahua'kē'ni' huaniyān: ¿Jā yālh cuarto jā tzē na'iccātā'hua'yān quiscujnu'nī'n tū hua'can cā'tani' pascua?” ¹⁵Xla' nacāmāsu'yuni'yān a'ktin cuarto ixlīquilha'ktu chic. Ka'tla' cuarto ē cāxni'jtza' hui'lh. A'ntza' nacāxtlahua'yā'tit quilihua'ca'n.

¹⁶Ta'a'lh i'scujnu'nī'n ē tatanūlh nac cā'lacchicni'. Kentaxtulh chuntza' chī Jesús ixcāhuaninī't ē tacāxtlahualh lihua'.

¹⁷A'cxni' ixtā'cnūmā'lhtza' chi'chini', Jesús cātā'chā'lh i'scujnu'nī'n a'ntza'.

¹⁸Ixtahuā'yamā'nalhcus a'cxni' Jesús cāhuanilh:

—Ixlicāna' iccāhuaniyān. Chā'tin chī hui'xina'n tī quilātā'huā'yamā'nauj, ū'tza' naquimacamāstā'.

¹⁹Xlaca'n tatzuculh talīpuhuan ē chā'tunu' xlaca'n takelhasqui'nilh:

—¿Ē quit?

²⁰Jesús cākelhtilh:

—Chā'tin chī hui'xina'n milikelhacāujtu'ca'n ē ū'tza' ti quintā'pūhuā'yan tzamā' pulātu.

²¹Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n ē naquina'kspula chuntza' chī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Līlakalhu'mānat chi'xcu' ti naquimacamāstā'; nalīlipuhuan. Ā'chulā' tze ixpālacata xla' palh jā ixtilacatuncuhū'lh.

²²Lihuan ixtahuā'yamā'nalh, Jesús tayalh pāntzīn ē maxquī'lh tapāxcatca'tzīn Dios. A'cxni' che'kelh, cāmaxquī'lh i'scujnu'nī'n ē cāhuanilh:

—Cahua'tit. Ū'tza' huā'mā' quimacni'.

²³Tayalh vaso ē maxquī'lh tapāxcatca'tzīn Dios. Cāmaxquī'lh i'scujnu'nī'n ē ixlīpō'ktuca'n tahua'lh. ²⁴Cāhuanilh:

—Ū'tza' huā'mā' quinka'lhni'.

Ū'tza' tū līcāxtlahuacan xasāsti' talacāxtlahuan chī Dios nacālimakapūtāxtū tachi'xcuhū't. Quinka'lhni' ū'tza' tū na'icmaka'n nacāmātza'nkēna'ni' tū jā tze tū tatlahualh tachi'xcuhū't. ²⁵Ixlīcāna' tū iccāhuaniyān. Jātza' ā'maktin ictihua'lh xaxcān uva hasta a'cxni' na'icua' xtum xaxcān uva xasāsti' jā Dios māpa'ksīni'nkō'.

Jesús huanli Pedro nakelhtatzē'ka

Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38

²⁶A'cxni' ixtapixtli'ni't a'ktin himno, tataxtulh ē ta'a'lh nac sipej jā huanican Olivos. ²⁷Jesús cāhuanilh:

—Milipō'ktuca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata tū naquina'kspula. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Na'icmakni' pastor ē nata'a'kahuankō' purecu'.” ²⁸A'cxni' naquimālacastālancuanīcan, xapūla na'īca'n quit nac estado Galilea. A'ntza' nalāpāxtokāuj.

²⁹Pedro huanilh:

—Masqui ixlīpō'ktuca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nān, quit jā ictimakxtekni'.

³⁰Jesús huanilh:

—Ixlicāna' tū icuaniyān. Chuhua'j huā'mā' tzi'sa a'cxni' jāna'j ā'ta'sa ixlīmaktu' puyux, hui'x naquinkelhtatzē'ka maktu'tun.

³¹Pedro ā'chulā' lacatejtin huanli: —Masqui naquintā'maknica'na', quit jā ictikelhtatzē'kni'.

Ixlīpō'ktuca'n ā'makapitzin lacxim tahuanlı.

Jesús orarlilh jā huanican Getsemaní

Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46

³²Jesús ē i'scujnu'ni'n ta'chā'lh jā huanican Getsemaní. Cāhuanilh:

—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' lihuān quit na'icorarlī.

³³Cālē'lh lacapunchuna'j Pedro ē Jacobo ē Juan. Tzuculh tamakchuyī ē a'katuyunli. ³⁴Cāhuanilh:

—Iclīpuhuan hasta tzē na'iclaknī quintalīpuhuat. Catachokotit huā'tzā' ē skalalh catahui'la'tit.

³⁵Jesús a'lh lacapunchuna'j ē tatzokostalh nac ti'ya't ē squi'ni'lh Dios palh tzē ixa'kapūtaxtulh tū na'a'kspula ³⁶ē huanli:

—QuinTāta', palh tzē na'ica'kapūtaxtu tzamā' tū na'icpāti, camakxtekti chuntza' nala. Masqui na'icpātini'n, calalh tū hui'x lacasqui'na' ē jā calalh tū quit iclacasqui'n.

³⁷Mimpālh jā ixcāmakxteknī't i'scujnu'ni'n ē cālaktzi'lh ē ixtalhtatahui'lāna'lh. Huanilh Pedro:

—¿Ē lhtatahui'la', Simón? ¿Ē jāla tāyani'tit mintalhtataca'n nūn a'ktin hora? ³⁸Lakahuan catahui'la'tit ē casqui'ni'tit Dios jā nacāta'a'kskāhui'yān a'cxni' nacātalilaktzi'ncu'tunān. Ixlicāna' masqui milistacna'ca'n

tatlahuacu'tun tū xatze, mimacni'ca'n jā taka'lhī līli'hui'qui.

³⁹Ixlīmaktu' a'lh lacapunchuna'j ē chu ū'tza' lacxim squi'ni'lh Dios.

⁴⁰Taspi'tpālh jā ixcāmakxteknī't i'scujnu'ni'n ē cālaktzi'lh ē ixtalhtatahui'lāna'lh. Jāla tatāyani'lh ixtalhtataca'n ē jā ixtaca'tzi' chī natakelhti. ⁴¹A'cxni' ixlīmaktu'tun taspi'tli a'ntza' jā ixcāmakxteknī't, cāhuanilh:

—¿Ē lhtatapā'na'ntitcus ē jaxpā'na'ntitcus? Tzetzta'. Chuhua'j chilhtza' hora tū lilhcānancani't. Quit Chi'xcu' xala' Tālh mā'n ē naquimacamāstā'can na ixmacanca'n tī jā tzeya chi'xcuhui'n. ⁴²Catāya'tit ē cāhuetza'; mimā'lhtza' tī naquimacamāstā'.

Chī'lē'nca Jesús

Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11

⁴³Palaj tunca a'cxni' Jesús ixcātā'chihuina'mā'lhcus, chā'lh Judas. Xla' chā'tin ixlīkelhacāujtu' scujnu'ni'n ixuani't. Tatā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhui't ē ixtalē'n ixmachitaca'n ē qui'hui'. Talichā'lh ixlīmāpa'ksinca'n xanapuxcu'nu' pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'ni'n limāpa'ksin ē xanapuxcu'nu' israelitas. ⁴⁴Judas ū'tza' tī ixmacamāstā'mā'lh ē xla' ixcāhuanini'ttza' chī natalilakapasa tīchu Jesús. Ixcāhuanini't:

—Na'iclacamu'su chā'tin; ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit ē nalīpinā'tit ē namaktaka'lhā'tit.

⁴⁵A'cxni' chā'lh Judas, palaj tunca laktalacatzuna'jilh Jesús ē huanilh: —Mākelhtahua'kē'ni'.

Lacamu'sulh. ⁴⁶Tachi'xcuhui't tī tatā'milh talaktalacatzuna'jilh Jesús ē tachi'palh natalē'n.

⁴⁷Ixyāl̄h chā'tin tī ixtā'mini't
Jesús. Xla' māxtulh ixmachīta ē
mātakāhui'llh ixtasācua' xapuxcu'
pālej ē a'kacā'yujulh ixa'ka'xko'lh.

⁴⁸Jesús cākelhasqui'nilh:

—¿Tū ixpālacata lita'ntit
mimachitaca'n ē minqui'hui'ca'n?
Hua'chi chi'pacu'tunā'tit
chā'tin ka'lhāna'. ⁴⁹A'cxni'
xa'iccātā'latlā'huanān lakaliyān
nac templo, ¿tū ixpālacata jāla
quilāchi'pauj a'cxni'? Chuhua'j
naquina'kspula ē namākentaxtū
tū tzo'kcani't na ixtachihuīn Dios
—cāhuanilh.

⁵⁰Ixlipō'ktuca'n scujnu'nī'n
tatzā'lal̄h ē chuntza'
talī'a'kxtekmaka'lh Jesús.

Tzā'lal̄h chā'tin ka'hua'cha

⁵¹Chā'tin ka'hua'cha stālani'llh.
Jā ixlhakā'ni't ixluxu'; xmān
ixlitapāchī'ni't a'ktin sávana.
A'cxni' tachi'xcuhui't tachi'palh,
⁵²makalhalha tzā'lal̄h ē maka'lh
sávana.

Jesús na ixlacatinca'n māpa'ksini'nī'n israelitas

*Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55,
63-71; Jn. 18:12-14, 19-24*

⁵³Xlaca'n tī tachi'palh Jesús,
talē'lh jā ixui'llh xapuxcu' pālej.
Talaktakēstokli ixlipō'ktuca'n
xanapuxcu'nu' pālejni' ē
xanapuxcu'nu' israelitas ē
xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
limāpa'ksin. ⁵⁴Pedro laka
makat stālani'llh ē chā'lh hasta
ixtanquilhtin ixchic xapuxcu'
pālej. Tanūlh na ixcorralh
chic ē cātā'tahui'llh policías.
Ixcātā'sko'hui'llh nac macscut.

⁵⁵Xanapuxcu'nu' pālejni' ē
ixlipō'ktuca'n xalaka'tla'
māpa'ksini'nī'n tī ixtaputzāna'nī,
xlaca'n ixtaputzamā'nal̄h
chī natalimālacsu'yu Jesús
natalimāmakninini'n. Jā ixtamacla
tū tzē natalimālacsu'yu. ⁵⁶Masqui
lilhūhua' talichihuīna'nli tū jā
ixlicāna' ixpālacata Jesús, jā
lacxtim tahuanli. ⁵⁷Makapitzin
tatāyalh ē ta'a'ksa'nī'nī'llh ē tahuanli
tū jā ixlicāna'. Chuntza' tahuanli:

⁵⁸—Quina'n ickexmatui chī
huanli: “Quit na'icmālakspūtūkō'
ixlipō'ktu huā'mā' xaka'tla' templo
tū ixtatlaujca'n chi'xcuhui'n.
Ixli'a'ktu'tun quilhtamacuj
xtum na'ictlahua ā'a'ktin tū jā
ixtatlaujca'n chi'xcuhui'n.”

⁵⁹Nūn xlaca'n jā lacxtim tahuanli.

⁶⁰Xapuxcu' pālej tāyalh na
ixlacpu'na'i'tātca'n ē kelhasqui'nilh
Jesús:

—Huā' tayāna'llh chi'xcuhui'n
tamālacsu'yumā'na'n. ¿Ē jā
nakelhtini'na'?

⁶¹Jesús ca'cs tāyalh ē jā tū
kelhtini'llh. Xapuxcu' pālej
kelhasqui'nīpāl̄h:

—¿Ē hui'x Cristo tī Dios lacsacni't?
¿Ē hui'x i'Ska'ta' Dios tī quina'n
iclakachi'xcuhui'yāuj?

⁶²Jesús kelhtilh:

—Quit Cristo. Hui'xina'n
naquilālaktzī'nāuj quit Chi'xcu'
xala' Tālmā'n na'ictahui'la
na ixpekxtūcāna'j Dios tī
māpa'ksini'mā'lh. Na'icminācha'
nac a'kapūn ixpu'nan poklhnu'.

⁶³Xapuxcu' pālej, xla' xti'tli ixluxu' ē
chuntza' limāsu'yulh ixtasīzi' ē huanli:
—Jātza' iclacasqui'nāuj ā'chā'tin
naquincāhuanipalayān jā tze xla'.

⁶⁴Hui'xina'n kexpa'tnī'ta'ntit chī mālakchā'ni'cu'tun Dios. ¿Chī puhua'nā'tit?

Ixlipō'ktuca'n tahuanli camaknica.

⁶⁵Makapitzin tatzuculh talakachojmanī. Xlaca'n talacatlalpalh ē tatuscli ē tahuanilh:

—iCalakapasti tichu lalaca'sni'!

Soldados tī

ixtamaktaka'lhmā'nalh nā xlaca'n tatuscli.

Pedro huanli jā ixlakapasa Jesús

Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62;

Jn. 18:15-18, 25-27

⁶⁶Pedro ixylh na ixtanquilhtin chic ē milh chā'tin tzu'ma'jāt tī ī'scuymā'lh na ixchic xapuxcu' pālej. ⁶⁷A'cxni' laktzi'lh Pedro jā ī'sko'hui'lh, tzu'ma'jāt lakalaktzi'lh ē huanilh:

—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Nazaret.

⁶⁸Xla' kelhtatzē'kli ē huanilh:

—Jā iclakapasa ē jā icca'tzi tū huanicu'tuna'.

A'lh lacapunchuna'j ē ta'salh puyux. ⁶⁹Tzu'ma'jāt laktzi'mpālh ē tzuculh cāhuani tī ixtatā'yāna'ncha':

—Ū'tza' huā'mā' chā'tin chī xlaca'n.

⁷⁰Pedro kelhtatzē'kpālh.

Ixlīka'tlā'tus tī ixtatā'yāna'ncha' tahuanilh Pedro:

—Ixlicāna' hui'x chā'tin chī xlaca'n ixpālacata hui'x xala' nac estado Galilea. Mintachihuīn ixtā'chuntza' tī xala' nac Galilea.

⁷¹Pedro tzuculh lakapalacan ixa'cstu ē palha' huanli:

—Dios naquimakapātīnīn palh jā ixlicāna' tū icuanimā'n. Jā

iclakapasa huā'mā' chī'xcu' tī lichihuīna'mpā'na'ntit.

⁷²Puyux ta'sapālh ixlīmaktu'.

Ū'tza' limāpāstaquīlh Pedro chī Jesús ixuaninī't: “A'cxni' jā ā'ta'sa ixlīmaktu' puyux, hui'x naquinkelhtatzē'ka maktu'tun.” A'cxni' Pedro lacapāstacli chuntza', tzuculh calhuan.

Lē'nca Jesús na ixlacatīn Pilato

Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38

15 A'cxni' xkakah, xanapuxcu'nu' pālejni' ē xanapuxcu'nu' israelitas ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n limāpa'ksin ē ā'makapitzin māpa'ksini'nī'n tatakēstokli ē tachihuīna'nli. Tapekechī'lh Jesús ē talē'lh ē tamacamaxquī'lh Pilato tī gobernador ixuanī't. ²Pilato kelhasqui'nilh:

—¿Ē hui'x ixPuxcu'ca'n israelitas?

Xla' kelhtilh:

—Chuntza' chī hua'ni'ta'.

³Xanapuxcu'nu' pālejni' ixtalimālacsu'yu lhūhua' catūhuālh.

⁴Pilato kelhasqui'nīpālh:

—¿Tū ixpālacata jā tū tū kelhtīni'na'? Kexpa'tti ixlipō'ktu tū talimālacsu'yun.

⁵Jesús jātza' kelhtilh. Ū'tza' lī'a'cnilh Pilato.

Jesús lichihuīna'nca namaknicān

Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16

⁶Ixa'nān a'ktin tahuī'lat a'cxni' ixlāmā'lh cā'tani'. Pilato ixmakxteka chā'tin tachi'n.

Tachi'xcuhū't ixtalacsaca tachi'n tī namakxtekcan.

⁷Ixtatanūmā'nalh nac pūlāchī'n makapitzin tī ixtamaknīni'nī't

a'cxni' tatā'kaquī'lh. Chā'tin tachī'n ixuanican Barrabás. ⁸Lhūhua' tachi'xcuui't talaktalacatzuna'jilh Pilato ē tatzuculh tasqui'ni' catlahualh chuntza' chī ixui'lh ixtahui'latca'n lihuan iklamā'lh cā'tani'. ⁹Pilato cākelhtilh:

—¿Ē lacasqui'nā'tit na'iccāmakxtekni'yān ixPuxcu'ca'n israelitas?

¹⁰Pilato ca'tzilh chī xanapuxcu'nu' pālejni' quiclh ixtalaktzī'n Jesús ē ū'tza' talīmacamāstā'lh.

¹¹Xanapuxcu'nu' pālejni' ixtachihuina'makasitzi'nī't tachi'xcuui't ē ū'tza' talīsqi'nli Barrabás. ¹²Pilato cākelhtipālh ē cākelhasqui'nīlh:

—¿Tū lacasqui'nā'tit na'ictlahuani' tī māpācuui'yā'tit ixPuxcu'ca'n israelitas?

¹³Xlaca'n tata'salh ē palha' tahuanihlh:

—iCaxtokohua'ca'ca nac cruz!

¹⁴Pilato cākelhasqui'nīlh: —¿Tū ixpālacata? ¿Tūchu tlahuani't xla' tū jā tze?

Xlaca'n ā'chulā' tata'salh ē palha' tahuanihlh:

—iCaxtokohua'ca'ca nac cruz!

¹⁵Pilato ixcāmāko'xamixīcu'tun lhūhua' tachi'xcuui't, ē cāmāxtekni'lh Barrabás. Māpa'ksini'lh camaksno'kca Jesús ē macamāstā'lh naxtokohua'ca'can.

¹⁶Palaj tunca i'soldados gobernador talē'lh Jesús nac pūchihuīn jā huanican pretorio. Cāmākēstokca ā'makapitzīn soldados. ¹⁷Tamālhekē'lh a'ktin ixlu'xu' xasmanta'jua' ē talītlahualh lhtucu' a'ktin corona ē tamā'knūlh.

¹⁸Tatzuculh tahuani:

—iCalakachi'xcuui'ca ixPuxcu'ca'n israelitas!

¹⁹Talīcucni'cli qui'hui' ē talakachojmanīlh. Tatatzokostani'lh hua'chi ixtalakachi'xcuui'mā'nalh. ²⁰A'cxni' talilitzi'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xasmanta'jua' ē tamālhekē'pālh ixlu'xu' tū ixtla' ixuani't. Talē'lh naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27

²¹A'cxni' ixta'a'mā'nalh, ixtētaxtumā'lh chā'tin chi'xcu' xala' nac Cirene tī ixuanican Simón. Xla' ixtāta'ca'n Alejandro ē Rufo ē ixmimā'cha' nac rancho. Soldados tasāmācu'quī'lh ixcruz Jesús.

²²Ta'a'lh ē tachā'lh jā huanican Gólgota tū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. ²³Jesús maxqui'ca vino nahua'. Ixtā'tlahuapāspi'tcani't līcu'chu' tū huanican mirra. Ū'tza' ixlīmālhaticu'tuncan. Jesús jā maktīni'lh.

²⁴A'cxni' i'xtokohua'ca'cani'ttza', soldados tamāpitzilh ixlu'xu' Jesús ē talīmāxtulh i'suerteca'n nataca'tzi tūchu nacālakchā'n chā'tunu' xlaca'n.

²⁵Hua'chi makna'jāstza' tzi'saj ixuani't a'cxni' xtokohua'ca'ca.

²⁶Ixtzo'kcani't tū ixpālacata līxtokohua'ca'ca ē ixuan chuntza': IxPuxcu'ca'n israelitas.

²⁷Nā cātā'xtokohua'ca'ca chā'tu' ka'lhāna'nī'n; chā'tunu' na ixcruzca'n, chā'tin na ixpekxtūcāna'j Jesús ē ā'chā'tin na ixpekxtūxūqui. ²⁸Chuntza' mākentaxtūca tū tzo'kcani't na ixtachihuīn Dios jā huan: “Xla' cātā'pūtle'keca tī tatlahua tū jā tze.”

²⁹Xlaca'n tī ixtatētaxtumā'nal
talakapalal ē tasakā'lilh
ixa'kxākca'n ē tahuanih:

—iA! Hui'x ixlactlahua'cu'tuna'
xaka'tla' templo ē ixyāhuapala'
ixlī'a'ktu'tun quilhtamacuj.

³⁰Chuhua'j ca'a'kapūtaxtu milimān
ē cayujti nac cruz.

³¹Nā chuntza' xanapuxcu'nu'
pālejni' ē xamākelhtahua'kē'ni'nī'n
līmāpa'ksin ixtalilitzi'n Jesús ē
ixtalāhuanimā'nal:

—Xla' cāmakapūtaxtūlh
ā'makapitzin ē jāla a'kapūtaxtu
ixlimān. ³²Cayujli chuhua'j nac
cruz Cristo tī ixPuxcu'ca'n israelitas.
Nalaktzi'nāuj nayuja nac cruz ē
chuntza' nali'a'ka'i'ni'yāuj.

Xlaca'n tī ixcatā'xtokohua'ca'cani't
nā talakapalal Jesús.

Jesús nilh

Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30

³³A'cxni' tastu'nūttza' ixuani't,
cā'puetsua' huanli calhāxcuahuālh
nac cā'ti'ya'tna' hasta maktu'tun
kōtanū. ³⁴Hua'chi maktu'tun
kōtanū Jesús palha' ta'salh ē
huanli:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?
(Ū'tza' huanicu'tun: QuinDios,
quinDios, ¿tū ixpālacata
quina'kxtekui'līni'ta' quina'cstu?)

³⁵Takexmatli huā'mā' makapitzin
tī ixtayāna'ncha'. Xlaca'n
talāhuanilh:

—Cakexpa'ttit. Xla' ta'sani'mā'lh
a'kchihuina' Elías.

³⁶Tu'jnulh chā'tin ē
limāchū'huī'lh xaxcān vinagre nac
a'ktin catūhuālh hua'chi panamāc.
Cucchi'huī'lilh a'ktin qui'huī' ē
quilhyāhualh Jesús nahua' ē huanli:

—Camakxtekui; nalaktzi'nāuj palh
Elías namin namāyujū nac cruz.

³⁷Jesús palha' ta'salh ē palaj
tunca nilh. ³⁸Huā'mā' puntzuna'
ka'tla' lilakamilin xaka'tla' nac
templo taxti'tpūpitzilh ixquilhtūn
xala' tālmā'n hasta na ixtampān.
Ū'tza' huā'mā' lilakamilin tū
ixmāpitzit templo. ³⁹Capitān
romano ixyālh na ixlacatin Jesús.
A'cxni' laktzi'lh chī Jesús ta'salh ē
nilh, ē capitān huanli:

—Ixlicāna' huā'mā' chi'xcu'
i'Ska'ta' Dios ixuani't.

⁴⁰Nā puscan ixtalaktzi'mā'nal
makat; na ixpu'nanca'n ixtayāna'lh
María Magdalena ē Salomé ē María
ixtzi'ca'n Jacobo xastancu ē José.

⁴¹Xlaca'n ixtastālani'tlā'huan Jesús
a'cxni' ixuī'lh nac estado Galilea
ē ixtamaktāya. Nā ixtahuī'lāna'lh
ā'makapitzin lhūhua' puscan tī
ixcatā'mini't a'ntza' nac Jerusalén.

Mā'cnūca Jesús

Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42

⁴²Kōtanū'tza' ixuani't
tzamā' quilhtamacuj tū
ixpūcāxtlahuakō'can quilhtamacuj
tū pūjaxcan. Ū'tza' ixlilakali
ixuani't. ⁴³Laka'lh Pilato
chā'tin chi'xcu' xala' nac
cā'lacchicni' Arimatea. Tzamā'
chi'xcu' ixtacuhuini' José ē
ixka'lhimā'lh hasta a'cxni' Dios
namāpa'ksini'nkō'. Xla' chā'tin
ixmāpa'ksini'nī'n israelitas tī
ā'chulā' ixtamāpa'ksini'n. Huā'mā'
chi'xcu' ixlakachi'xcu'huī'can. Xla'
ixlimān tahuixcānilh ē squi'ni'lh
Pilato camaxqui'lh ixmacni' Jesús.
⁴⁴Pilato li'a'cnilh ixpālacata
puhanli jāna'j ixni.

Māta'satīnīni'lh capitán ē kelhasqui'nīlh palh ixlicāna' ixnīni'ttza' Jesús. ⁴⁵A'cxni' capitán māca'tzīnīlh ixnīni'ttza', Pilato makxteklī José nalē'n ixmacni' Jesús. ⁴⁶José tamāhualh a'ktin xatze lu'xu'. A'cxni' ixmāyujūni'ttza' ixmacni' Jesús, limaksui'tli lu'xu' ē mánūlh a'ktin nac lhu'cu' tū ixcāxtlahuacani'ttza' nac ka'tla' chihuix. Limālacchahuani'ca a'ktin ka'tla' chihuix. ⁴⁷María Magdalena ē María ixtzi' José talaktzi'lh jā ixmāpi'cani't ixmacni' Jesús.

Jesús lacastālancuana'nli

Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10

16 A'cxni' ixa'kspulani'ttza' quilhtamacuj tū pūjaxcan, María Magdalena ē María ixtzi' Jacobo ē Salomé tatamāhualh pomada tū xamu'csu natalimactlahua ixmacni' Jesús. ²Tzi'saj domingo a'cxni' tā'cxtulhcus chi'chini', ta'a'lh nac pūtā'cnūn ³ē ixtalāhuani:

—¿Tichu naquincāmāpānūni'yān chihuix tū limālacchahuacani't lhu'cu'?

⁴A'cxni' talaca'a'lh, talaktzi'lh ixmāpānūcāni'ttza' chihuix ē ka'tla' ixuani't. ⁵Tatanūlh nac pūtā'cnūn ē talaktzi'lh chā'tin ángel tī ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Ixui'lh na ixa'cpucāna'j lhu'cu' ē stala'nka' ixlu'xu' ē pūlh mā'n ixuani't. Xlaca'n tajicua'nli. ⁶Ángel cāhuanīlh:

—Jā cajicua'ntit. Hui'xina'n putzapā'na'ntit Jesús xala' nac Nazaret tī i'xtokohua'ca'cani't. Xla' jātza' hui'lh huā'tzā'; xla' lacastālancuana'nlitza'. Chā calaktzi'ntit jā ixmāpi'cani't.

⁷Capintit ē cacāhua'ni'tit Pedro ē ā'makapitzin i'scujnu'nī'n Jesús. Nahua'ni'yā'tit xla' nacāpūlani'yān nac Galilea. A'ntza' natā'lāpāxtokā'tit chuntza' chī cāhuanin.

⁸Puscan tataxtulh nac lhu'cu' ē tatzā'lal. Ixtaxpīpitēlha ē ixtalī'a'cnītēlha. Ixtajicua'n, ē jā tī chā'tin ixtahuani.

Jesús tasu'yuni'lh María Magdalena

Jn. 20:11-18

⁹Tzamā' domingo tzi'saj Jesús lacastālancuana'nli. Pūla tasu'yuni'lh María Magdalena tī ixmāxtuni'ni't kelhatojon jā tzeya ū'ni'n. ¹⁰María cālakhā'lh xlaca'n tī ixcātā'latlā'huan Jesús. Ixtalīpuhuahui'lāna'lh ē ixtacalhuahui'lāna'lh.

Cāmāca'tzīnīlh tū ixa'kspulani't. ¹¹Masqui xlaca'n takexmatli chī ixlacastālancuana'ni't Jesús, ē chī María Magdalena ixlaktzi'ni't, xlaca'n jā ta'a'ka'i'lh.

Jesús cātasu'yuni'lh chā'tu' i'scujnu'nī'n

Lc. 24:13-35

¹²Ā'listān Jesús xtum cātasu'yuni'lh chā'tu' i'scujnu'nī'n a'cxni' ixta'a'mā'nalh lacapunchuna'j nac tej. ¹³Xlaca'n tataspi'tli ē tamāca'tzīnīlh ā'makapitzin scujnu'nī'n, ē xlaca'n jā ta'a'ka'i'lh.

Jesús cāmaxqui'lh ixtascujūtca'n i'scujnu'nī'n

Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23

¹⁴Ā'listān huampala Jesús cātasu'yuni'lh kelhacājtin

scujnu'nī'n a'cxni'
ixtahuā'yamā'nalh. Cālacaquilhnilh
ixpālacata jā ixta'a'ka'i'cu'tun.
Jā ta'a'ka'i'lh chī tahuanli
ixtalaktzi'nī't Jesús a'cxni'
ixlacistālancuana'nī'ttza'. ¹⁵ Jesús
cāhuanilh:

—Capintit calhāxcuhuāl̄h ē
nacāmāsu'yuni'yā'tit xatze
tachihuīn ixlipō'ktuca'n
tachi'xcuhui't. ¹⁶ Catīxcuhuāl̄h
tī na'a'ka'i' xatze tachihuīn
ixpālacata Jesucristo ē na'a'kpaxa,
xla' namakapūtāxtūcan.
Catīxcuhuāl̄h tī jā na'a'ka'i'
xatze tachihuīn, xla' naka'lhīcus
ixcuenta. ¹⁷ Nalīlakapascan tī
ta'a'ka'i' xatze tachihuīn chuntza'.
Natalīmāxtu jā tzeya ū'nī'n
quilītlī'hui'qui. Tzē natchihuīna'n

xasāsti' tachihuīn. ¹⁸ Masqui
catachi'palh lūhua' ē masqui
catalihua'lh catūhuāl̄h tū ka'lhī tū
laknican, jā catitalaknīn. Xmān
nataxa'ma ta'jatatlanī'n ē xla'ca'n
nataztzeyan.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn

Lc. 24:50-53

¹⁹ A'cxni' Māpa'ksīni' Jesús
chuntza' ixcāhuaninī't i'scujnu'nī'n,
xla' tā'kayāhualh ē a'lh nac a'kapūn.
Tahui'lh na ixpāxtucāna'j Dios jā
lakachi'xcuhui'can. ²⁰ Scujnu'nī'n
ta'a'lh ē calhāxcuhuāl̄h
ixta'a'kchihuīna'n. Māpa'ksīni'
ixcāmaktāya. Chuntza' tzē
ixtalītlahua lī'a'cnīn. Ū'tza'
ixlīca'tzīcan ixlīcāna' tū
ixtamāsu'yumā'nalh. Amén.